

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

30 martie 2017

CSN nr. 118

RAPORT **la proiectul legii integrității** **nr. 267 din 15.06.2016, lec. II**

În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2.04.1996, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a fost sesizată spre dezbateră în fond cu proiectul legii integrității.

La 28 iulie 2016 de către Parlament a fost aprobat în prima lectură proiectul de lege cu referință. În cadrul pregătirii proiectului de lege pentru dezbateră în a doua lectură, la ședința Comisiei au fost examinate amendamentele, propunerile și obiecțiile înaintate pe marginea acestui proiect, rezultatele cărora sînt expuse în sinteză care este parte componentă a prezentului raport.

Se informează Parlamentul că, în rezultatul examinării proiectului, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, propune adoptarea proiectului de către Parlament.

Roman BOȚAN
Președintele Comisiei

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul legii integrității
Nr. 267 din 15.06.2016

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
I.		Guvernul Republicii Moldova	<p>Proiectul reproduce multe norme similare care se regăsesc dispersat în alte legi, inclusiv în legile recent adoptate și modificate de Parlament: Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legea nr.133 din 17 iunie 2016 cu privire la declararea averii și a intereselor personale, Legea privind evaluarea integrității instituționale. Aceste norme se referă la asigurarea integrității instituționale, angajarea și promovarea agenților publici în bază de merit și integritate profesională, la respectarea regimului de incompatibilități, restricții în ierarhie și limitări ale publicității, declarării averilor și intereselor personale, conflictelor de interese, respectarea regimului cadourilor, asigurarea transparenței în procesul decizional, asigurarea accesului la informațiile de interes public, la expertiza anticorupție, evaluarea integrității instituționale, testarea integrității profesionale, controlul averilor și intereselor personale, controlul conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și</p>	<p>Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA</p>	<p>Nu se acceptă. Într-adevăr cadrul legislativ anticorupție este dispersat în mai multe legi: legea prevenirii și combaterii corupției, codul de conduită al funcționarului public, legea achizițiilor publice, legea transparenței în procesul decizional, legea accesului la informații, legea declarării averilor și intereselor, legea funcției publice și a funcționarului public, legea privind statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, legea verificării titularilor și candidaților la funcții publice, legea alesului local etc., legea evaluării integrității instituționale etc. Prevederile acestor legi nu sunt corelate între ele, existând prevederi lacunare sau contradictorii. Dispersarea face ca responsabili de implementarea legilor să cunoască foarte prost aceste prevederi, să nu le atragă atenția cuvenită și, în final, să nu le aplice, favorizând astfel corupția sistemică și endemică în cadrul instituțiilor publice. Conducătorii și agenții publici evită pe cât de mult este posibil aplicarea legilor speciale, invocând faptul că nu cunosc, că nu rezultă clar din legile existente că ar trebui să procedeze într-un fel anume. Spre exemplu: legea prevede că se declară cadourile sau conflictele de interese, fără a stabili măsurile necesare pentru a pune în aplicare aceste norme: conducătorii, pe de o parte,</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			limitărilor, planul de integritate.		<p>trebuie să creeze registrele corespunzătoare, să desemneze responsabilii, să adopte reguli interne clare pentru toți, iar angajații – să le declare urmînd respectivele proceduri.</p> <p>În contextul Legii 325/2013 a evaluării integrității instituționale se verifică respectarea climatului de integritate în instituțiile publice de către CNA și SIS. Este necesar ca ele și entitățile publice să înțeleagă sub ce aspect se va efectua evaluarea respectivă, adică respectarea obligațiilor ce revin celor ce activează în cadrul entităților publice și în ce mod aceasta poate conduce la aprecierea nefavorabilă a integrității ei.</p> <p>Astfel, proiectul legii integrității vine în completarea legilor menționate, delimitînd însă clar rolurile. Astfel, dacă nu declară cadourile angajații unei instituții, se va putea da apreciere dacă responsabilitatea revine persoanelor care nu declară, sau conducătorilor care nu au creat condiții pentru ca să fie declarate cadourile în instituție (registre, responsabili desemnați, reguli interne).</p> <p>Proiectul legii integrității are valoarea adăugată:</p> <p>1) De unificare a cercului subiecților obligațiilor de integritate (în termen de 6 luni de la adoptarea legii urmînd să fie racordate toate legile menționate sub aspectul subiecților),</p> <p>2) De clarificare a obligațiilor concrete ce revin fiecărui actor din cadrul instituțiilor publice – conducător sau agent public – pentru cultivarea integrității în instituție,</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propunerii, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
					<p>3) De clarificare a criteriilor integrității entităților publice pentru a fi supuse evaluării, conform Legii 325/2013.</p> <p>Potrivit structurii proiectului, în special în capitolul II, secțiunea 2 sunt prevăzute măsurile de asigurare a integrității instituționale, atribuțiile concrete ale subiecților responsabili de implementarea acestor măsuri. Astfel, primul alineat din art.11-24 explică valoarea politicii anticorupție pentru cultivarea integrității în cadrul instituției (ex.: angajarea prin concurs, declararea cadourilor, transparența achizițiilor publice etc.), alineatele doi și trei – prevăd obligațiile concrete ce revin agentului public și ale conducătorului entității publice, iar alineatul patru menționează excepțiile care pot exista.</p>
2.		Guvernul Republicii Moldova	<p>Mecanismele de control al averilor, conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor se regăsesc în Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legea cu privire la declararea averii și a intereselor personale, adoptate de Parlament la 17 iunie 2016.</p> <p>Proiectul legii integrității vine în completarea tuturor legilor menționate, cu un cadru normativ mai clar de delimitare a rolurilor ce le revine instituțiilor publice.</p> <p>Totuși, proiectul urmează a fi modificat prin ajustare și conformare la proiectele de legi speciale adoptate.</p>	Se acceptă propunerile CNA	<p>Se acceptă substituirea denumirii ANI din "Centrul Național de Integritate" în "Autoritatea Națională de Integritate".</p> <p>Secțiunea 3 din Capitolul III urmează să fie expuse în felul următor:</p> <p style="text-align: center;"><i>Secțiunea 3.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Controlul integrității asigurat de Autoritatea Națională de Integritate</i></p> <p>Articolul 30. Controlul averilor și intereselor personale (1) Controlul averii și intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale, a datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite pe</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			<p>Deși instituirea aceluiași reglementări în mai multe acte legislative generează paralelisme legislative, contrare regulilor de tehnică legislativă, în cazul posibilităților divergențe dintre acest proiect, care se propune a fi o lege organică și a Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legea cu privire la declararea averii și a intereselor personale, etc., acestea din urmă vor fi aplicate, fiind legi speciale.</p> <p>În vederea excluderii unor eventuale discrepanțe, se consideră necesară o evaluare suplimentară a proiectului prin prisma prevederilor Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legii cu privire la declararea averii și a intereselor personale, a modificărilor operate în Legea privind evaluarea integrității instituționale etc.</p>		<p>durata exercitării mandatelor, funcțiilor publice și de demnitate publică.</p> <p>(2) Controlul averii și intereselor personale ale agenților publici subiecți a țării declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și a legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.</p> <p>Articolul 31. Controlul conflictelor de interese, a incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor</p> <p>Controlul conflictelor de interese, a incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor ale agenților publici subiecți ai declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și a legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.</p>
3.	Procuratura Generală		Documentul propus spre examinare nu oferă mecanisme de identificare și înlăturare a riscurilor de corupție și de sancționare a agenților publici pentru manifestări de corupție	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Riscurile de corupție în instituție apar ca urmare a nerespectării rigorilor de integritate. Capitolul II secțiunea 2 din proiect este foarte explicit referitor la ce trebuie să se întîmple în instituțiile publice pentru a evita riscurile de corupție – cultivarea integrității instituționale. Suplimentar, capitolul III din proiect prevede rolul exact al conducătorilor entităților publice de a preveni și înlătura riscurile de corupție (a se vedea art.25-27).</p> <p>Nu se acceptă.</p>
4.	Procuratura		Proiectul de lege după conținut	Nu se acceptă,	

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
		Generală	seamănă mai mult cu un ghid, cod deontologic sau de conduită. Proiectul conține în sine un amalgam de norme care de fapt există deja în alte acte normative nefiind clar cum vor contribui acestea la realizarea scopului proiectului	reieșind din argumentele CNA	Proiectul legii integrității într-adevăr seamănă cu un cod al integrității, avînd stabilite foarte detaliat obligațiile tuturor părților implicate în procesul asigurării unui climat de integritate în instituțiile publice. Însă doar această clarificare explicită a obligațiilor permite formularea foarte exactă a așteptărilor de integritate față de toate părțile implicate, evită interpretările abuzive și lipsa sancțiunilor corespunzătoare pentru încălcări. Proiectul nu repetă, ci completează normele existente din domeniu, acoperind de o manieră sistemică lacunele existente, asigurînd standarde minime de integritate uniforme pentru tot sectorul public și nu numai. Acest lucru permite realizarea scopului proiectului.
5.	Prezenta lege reglementează dezvoltarea integrității	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	Articolul 1 - Domeniul de reglementare Cuvântul "dezvoltare" se va înlocui cu cuvântul "domeniul". Argument: Din punct de vedere lingvistic cuvântul "domeniul" este mult mai potrivit.	Se acceptă	Se acceptă.
6.	e) sancționarea agenților publici pentru manifestări de corupție, pe de o parte și a conducătorilor entităților publice ...	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	Articolul 2 - Scopul legii La litera e) se va exclude expresia "pe de o parte". Argument: În contextul în care propoziția nu conține și expresia "pe de altă parte", utilizarea acesteia nu aduce valoare adăugată și ar putea crea confuzie.	Se acceptă	Se acceptă
7.	corupție – utilizarea funcției contrar legii în interes privat. În acest sens,	Deputat în Parlament	Articolul 3 - Noțiuni	Nu se acceptă	Nu se acceptă. Definiția în cauză există în Legea 325/2013. Termenul de „manifestări de

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2. funcția utilizată poate fi în cadrul entităților publice sau private, în mod direct de către deținătorul funcției sau indirect de către intermediari, iar interesul privat poate fi propriu pentru deținătorul funcției sau pentru alte persoane;	3. Valeriu Ghilețchi	4. Definiția termenului "corupție" se exclude. Argument: Definiția propusă definește doar parțial termenul corupție și nu are un caracter comprehensiv. Totodată, articolul 44 conține o listă exhaustivă a actelor de corupție.	5.	6. corupție" nu este echivalent cu cel al „actelor de corupție”, deoarece acestea reprezintă doar un singur element. Celelalte 3 elemente care se conțin în definiția în cauză la fel sînt foarte clare: actele asimilate corupției se găsesc în art.45, actele conexe în art.45 și faptele coruptibile în art.47.
8.	manifestări de corupție – actele de corupție, actele asimilate corupției și cele conexe lor, precum și faptele coruptibile specificate în Capitolul VII al prezentei legi;	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	Articolul 3 - Noțiuni Definiția termenului "manifestări de corupție" se exclude. Pe tot parcursul textului legii sintagma "manifestări de corupție" va fi înlocuită cu "acte de corupție" Argument: Termenul "manifestări de corupție" nu este unul potrivit din punct de vedere juridic, deoarece este un termen ambiguu și ar putea crea confuzie. În contextul în care articolul 44 conține o listă exhaustivă a actelor de corupție consider că utilizarea acestei expresii este mult mai reușită. Trebuie pedepsite actele de corupție și nu anumite manifestări.	Nu se acceptă	Nu se acceptă. Această definiție corespunde instrumentelor internaționale anticorupție la care RM este parte. Potrivit raportului expertului contractat de UE pentru a examina proiectul Legii integrității, Dr.Fabio Licata, expert, magistrat italian, în art.3 al proiectului „oferă o listă completă a conceptelor relevante, conforme abordării moderne cuprinse în tratatele și recomandările internaționale”, iar cu titlu de exemplu deosebit de relevant este invocată anume definiția „corupției”.
9.	Articolul 3. Noțiuni în sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică: activitate profesională – exercitarea atribuțiilor de serviciu (drepturilor și obligațiilor) agenților publici în modul prevăzut de actele legislative, normative și	Guvernul Republicii Moldova	La art. 3: Definirea noțiunilor de „agent public”, „entitate publică”, „integritate instituțională”, „incident de integritate”, „integritate profesională”, „influență necorespunzătoare”, „manifestări de corupție”, „risc de	Se acceptă propunerile CNA	Se acceptă preluarea exactă a definiției noțiunilor de „agent public”, „entitate publică”, „integritate instituțională”, „integritate profesională”, „risc de corupție”, „serviciu de interes public” în redacția Legii 325/2013, urmînd ca din aceasta din urmă să fie excluse ulterior noțiunile date. Dat fiind că legislația în vigoare nu definește

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>departamentele ce reglementează activitatea entităților publice în care sunt încadrați;</p> <p><i>activitate vulnerabilă</i> – activitate profesională a agentului public, desfășurarea căreia în cadrul entităților publice este amenințată de riscuri corupție;</p> <p><i>agent public</i> – persoană care activează într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, inclusiv o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică (prim-ministru, ministru și vice-ministru), este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes public; alți demnitari numiți în baza încrederii politice;</p> <p><i>agenție anticorupție responsabilă</i> – după caz, Centrul Național Anticorupție, Centrul Național de Integritate, Procuratura Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Interne;</p> <p><i>avertizare de integritate</i> – sesizarea despre manifestări de corupție, practici ilegale și lipsite de etică ce amenință interesul public, efectuată în contextul raporturilor de muncă sau de serviciu în cadrul entităților publice și private;</p>	3.	<p>4.</p> <p>corupție, „serviciu de interes public” nu este necesară, acestea fiind deja reglementate de Legea privind evaluarea integrității instituționale, modificată recent de Parlament. Proiectul urmează să definească doar noțiunile care pot fi interpretate diferit.</p> <p>Definițiile nu trebuie să difere de la un text la altul din aceeași materie. În acest context este de menționat noțiunea de „agent public”. Potrivit legii menționate, „agentul public” este persoana încadrată într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes public, precum și alesul local.</p> <p>În definiția proiectului se face referință la funcțiile exclusiv politice (prim-ministru, ministru și viceministru). Dar pe criteriile politice sînt numite și alte persoane, inclusiv viceprim-miniștrii. Persoanele respective exercită funcții de demnitate publică.</p>	5.	<p>6.</p> <p>clar noțiunea de „infracțiuni de corupție”, este necesar ca în noțiunea de „influență necorespunzătoare” preluată din Legea 325/2013 sintagma „infracțiuni de corupție” să fie exclusă. Prin urmare noțiunea de influență necorespunzătoare se expune în redacție nouă: „<i>influență necorespunzătoare</i> – imixtiune în activitatea profesională a agentului public din partea terțelor persoane manifestată prin prestuni, amenințări sau rugăminți în vederea determinării acestuia să desfășoare activitățile profesionale într-un mod anumit, atunci când imixtiunea dată este ilegală și nu este însoțită de promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin (nu înfrunște elementele unei infracțiuni);”.</p> <p>Totodată, proiectul trebuie completat cu definiția noțiunii de „factor de risc” conform prevederilor aceleiași legi.</p> <p>Noțiunea „incident de integritate” din legea 325/2013 nu diferă de proiect, iar noțiunea de „manifestări de corupție” urmează a fi păstrată în versiunea proiectului, deoarece nesincronizarea promovării modificărilor la Legea 325/2013 cu proiectul Legii integrității care va abroga Legea 90/2008 a creat necesitatea definirii acestei noțiuni în raport cu Legea 90/2008.</p> <p>Diferența de noțiunile redată în proiectul legii integrității și cele din Legea cu privire la</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p><i>beneficiar efectiv</i> – persoană fizică ce controlează în ultimă instanță o persoană fizică sau juridică sau beneficiarul unei societăți de investiții sau administratul societății de investiții, și/sau care deține direct sau indirect dreptul de proprietate sau controlul asupra a cel puțin 10% din acțiuni sau din dreptul de vot al persoanei juridice sau a bunurilor aflate în administrare fiduciară, precum și în alte cazuri prevăzute de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;</p> <p><i>conducător</i> – persoana sau organul colegial responsabil de asigurarea măsurilor de integritate instituțională, precum și de sancționarea, în limita competențelor disciplinare, a incidentelor de integritate;</p> <p><i>corupție</i> – utilizarea funcției contrar legii în interes privat. În acest sens, funcția utilizată poate fi în cadrul entităților publice sau private, în mod direct de către deținătorul funcției sau indirect de către intermediari, iar interesul privat poate fi propriu pentru deținătorul funcției sau pentru alte persoane;</p> <p><i>entitate publică</i> – persoana juridică cu statut de:</p> <p>a) autoritate publică, autoritate centrală, autoritate a administrației</p>		<p>Noțiunile de „integritate în sectorul public”, „integritate în sectorul privat”, „integritate politică” definesc activitățile pentru asigurarea integrității, dar nu definiția integrității respective.</p>	<p>Se acceptă poziția CNA</p>	<p>evaluarea integrității instituționale, modificată recent de Parlament au rezultat din cauza că proiectele nu au fost promovate concomitent, datorate poziției Ministerului Justiției în acest sens. Astfel, Legea integrității, fiind lege-cadru ar fi trebuit să includă toate aceste definiții, acestea nefiind necesare a fi introduse în Legea evaluării integrității instituționale. Totodată, din cauza calendarului diferit al promovării celor două legi, legea evaluării integrității instituționale fiind promovată înaintea proiectului legii integrității îi lipseau definițiile noțiunilor menționate, iar pentru facilitatea adoptării legii respective, aceste noțiuni au fost preluate din proiectul legii integrității.</p> <p>Din aceleași motive, Legea evaluării integrității, în loc să facă trimitere la Legea integrității (care lipsea la moment) face trimiteri la Legea 90/2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, care va fi abrogată prin Legea integrității. De aici rezultă necesitatea ca imediat după adoptarea Legii integrității (sau concomitent) să fie modificată trimiterea la legea 90/2008 din legea evaluării integrității profesionale, precum și să fie excluse noțiunile repetitive din Legea evaluării integrității instituționale.</p> <p>Nu se acceptă deoarece nu este clară obiecția – articolul 3 urmărește definirea respectivelor fore de integritate.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>publice centrale de specialitate, autoritate publică locală, precum și structura organizațională de pe lângă sau din sfera de competență a acestora;</p> <p>b) autoritate, instituție, organ, organizație, oficiu sau agenție de stat, autonomă, independentă, de autoadministrare și/sau de reglementare;</p> <p>c) Curte Constituțională, instanță judecătorească, procuratură;</p> <p>d) întreprindere de stat sau municipală, societate comercială sau instituție financiară cu capital de stat sau al administrației publice locale;</p> <p><i>entitate publică superioară</i></p> <p>– entitatea publică împuternicită să asigure etica și disciplina conducătorului entităților publice și, după caz, ale agenților publici etica și disciplina cărora nu este asigurată în cadrul entității publice în care își desfășoară activitatea profesională;</p> <p><i>favoritism</i> – acțiune întreprinsă de agentul public în exercițiul funcției prin acordarea de sprijin de orice fel, preferințe, privilegii sau crearea avantajelor unor persoane fizice sau juridice, în procesul de luare a deciziei, atunci când aceste acțiuni se fac în folosul rudelor (nepotism), prietenilor (cronyism) sau în folosul partidelor</p>	3.	4.	5.	6.
			<p>Noțiunea de „agenție anticorupție responsabilă” urmează a fi reexaminată, ținând cont de prevederile Legii nr. 98 din 4 mai 2012 privind administrația publică centrală de specialitate, potrivit căreia agenția este o structură organizațională separată în sistemul administrativ al unui minister, care se constituie pentru exercitarea funcțiilor de gestionare a anumitor subdomenii sau sfere din domeniile de activitate a ministerului. Din acest considerent, ar urma să se facă referință la „autoritatea anticorupție responsabilă”.</p> <p>La utilizarea noțiunii de „interes public” urmează a se ține cont de conceptul de interes public, care acoperă o pluralitate de interese și din acest motiv este dificil de a se specifica ce reprezintă un astfel de interes. Astfel, chiar și interesul de dezvoltare a unei părți din societate este, la fel, interes public. Interesul public acoperă, de asemenea, dezvoltarea intereselor private.</p> <p>Cît privește conceptul de „interes privat legitim”, este de menționat că nu poate fi considerat legitim doar interesul privat consacrat printr-un text al unui act normativ. În dreptul</p>	<p>Se acceptă propunerea CNA</p> <p>Se acceptă poziția CNA</p> <p>Se acceptă propunerile CNA</p>	<p>Se acceptă ca pe tot textul proiectului noțiunea de „agenție anticorupție responsabilă” să fie substituită cu cea de „autoritate anticorupție responsabilă”.</p> <p>Nu se acceptă. Interesul public și este o pluralitate de interese, ceea ce rezultă și din noțiune ”interes general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu...”. Suntem de acord cu afirmația că ”interesul de dezvoltare a unei părți din societate este, la fel, interes public”. În sensul proiectului, interesul public acoperă, de asemenea, dezvoltarea intereselor private.</p> <p>Se acceptă noțiunea de „interes privat legitim” se expune în redacție nouă: „<i>interes privat legitim</i> – interesul privat consacrat de Constituție, legislația națională și tratatele internaționale la care Republica</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>politice (clientelism); <i>incident de integritate</i> – manifestare de corupție produse în împrejurări reale, altă manifestare similară manifestării de corupție, produse în cadrul unui test de integritate profesională; <i>influență necorespunzătoare</i> – imixtiune în activitatea profesională a agentului public din partea terțelor persoane manifestată prin presiuni, amenințări sau rugăminți în vederea determinării acestuia să desfășoare activitățile profesionale într-un mod anumit, atunci când imixtiunea dată este ilegală și nu este însoțită de promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin (nu întrunește elementele unei infracțiuni); <i>integritate instituțională</i> – integritatea profesională a tuturor agenților publici din cadrul entității publice, cultivată, controlată și consolidată de către conducător, precum și toleranța zero la manifestările de corupție ale agenților publici, prin sancționarea lipsei de integritate profesională a acestora; <i>integritate în sectorul public</i> – integritatea politică și integritatea instituțională a tuturor entităților publice din Republica Moldova, astfel încât agenții publici încadrați în aceste</p>	3.	4.	5.	6.
			<p>privat sînt legitime orice interese private care nu contravin legii. De asemenea, nu poate fi considerat legitim un interes privat care aduce atingere intereselor publice. Interesul privat poate să contravină interesului public, dar, oricum rămîne legitim, chiar dacă nu poate fi realizat sau protejat.</p> <p>Suplimentar, la noțiunea „manifestări de corupție” se face greșit trimitere la cap. VII, acesta conținînd dispoziții finale și tranzitorii.</p> <p>La fel, nu este necesară definirea noțiunilor general recunoscute (activitate profesională, conducător). Pentru a menține uniformitatea uzului de expresii și definiții, se va ține cont că legislația națională utilizează expresia de persoană cu funcție de conducere.</p> <p>Noțiunea de favoritism este prea îngustă, deoarece ar rezulta că acțiunile întreprinse de acordare a sprijinului, preferințelor, privilegiilor sau crearea avantajelor ar acoperi doar rudele, prietenii sau partidele politice. În acest sens, cuvîntul „atunci” urmează a fi substituit cu cuvîntul „inclusiv”. De altfel, în</p>	<p>Se acceptă propunerile CNA</p> <p>Se acceptă poziția CNA</p> <p>Se acceptă propunerea CNA</p>	<p>Moldova este parte sau care nu contravine prevederilor acestora, precum și care nu aduce atingere interesului general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a drepturilor și libertăților legitime ale altor persoane;”.</p> <p>Se acceptă înlocuirea trimiterii la Cap.VII cu cea de trimitere la Cap.VI.</p> <p>Nu se acceptă excluderea definițiilor noțiunilor de activitate profesională, conducător. Noțiunea de conducător acoperă o categorie mai largă și diferită decît cea a persoanei cu funcție de conducător - persoana sau organul colegial responsabil de asigurarea măsurilor de integritate instituțională, precum și de sancționarea, în limita competențelor disciplinare, a incidentelor de integritate.</p> <p>Se acceptă prin expunerea noțiunii de favoritism în nouă redacție cu următorul conținut: <i>„favoritism – sprijinul la soluționarea problemelor persoanelor fizice sau juridice neprevăzute de actele normative, indiferent de motive, care nu întrunește elementele unui conflict de interese sau elementele unei componente de infracțiuni, acordat în</i></p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>entități să-și desfășoare activitățile profesionale în strictă conformitate cu interesul public;</p> <p><i>integritate în sectorul privat</i> – desfășurarea activităților de interacțiune din organizațiile comerciale și entitățile publice în mod legal, transparent, obiectiv și bazat pe libertatea concurenței;</p> <p><i>integritate politică</i> – desfășurarea activităților concurențelor electorali, persoanelor de încredere ale concurenților electorali și a persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică în mod etic, liber de manifestări de corupție, cu respectarea interesului public, supremației Constituției Republicii Moldova și a legii;</p> <p><i>integritate profesională</i> – desfășurarea tuturor activităților profesionale de către agentul public în mod etic, liber de influențe necorespunzătoare și manifestări de corupție, cu respectarea interesului public, supremației Constituției Republicii Moldova și a legii;</p> <p><i>interes public</i> – interesul general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a intereselor private legitime, garantat prin funcționarea entităților publice și private, precum și prin exercitarea atribuțiilor de serviciu ale agenților entităților date în strictă conformitate</p>	3.	4.	5.	6.
10.		Curtea Supremă de Justiție	Din definițiile noțiunilor de „agent public” și de „entitate publică”, oferite de articolul 3 al proiectului de lege, reiese că judecătorii sunt agenți publici, pentru că sunt persoane care activează într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut	Se acceptă poziția CNA	<p><i>exercițiul funcțiilor de către agentul public</i>”.</p> <p>În contextul revizuirii noțiunii de favoritism:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se exclude noțiunea „avertizare de integritate”; - se substituie la articolul 10 alin.(1) lit.e) sintagma „evitarea” cu sintagma „neadmiterea”; - se expune în redacție nouă a articolului 15 <p>„Articolul 15. Neadmiterea favoritismului</p> <p>(1) În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, în cadrul entităților publice practicile de favoritism sînt inadmisibile.</p> <p>(2) Agentul public are obligația să nu admită favoritism în activitatea sa profesională.</p> <p>(3) Conducătorul entității publice, a entității publice superioare este obligat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) să nu admită cu bună-știință practici de favoritism în activitatea profesională a agenților publici din entitatea pe care o conduce; b) să denunțe cazurile de favoritism la Centrul Național Anticorupție.” <p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederile proiectului Legii integrității sunt conforme și congruente cu Legea evaluării integrității instituționale (anterior Legea testării integrității profesionale), nr.325 din 23.12.2013, revizuită în baza hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 16 aprilie 2015 și republicată în Monitorul Oficial din</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere a utilizării resurselor;</p> <p><i>interes privat</i> – interesul persoanelor fizice (personal sau de grup), a persoanelor apropiate acestora sau al persoanelor juridice (departamental, corporativ sau clientelar) de realizare a drepturilor și libertăților, inclusiv în vederea obținerii bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor sub orice formă, a ofertei sau promisiunii lor;</p> <p><i>interes privat legitim</i> – interesul privat consacrat de Constituție, legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și care nu aduce atingere interesului general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a drepturilor și libertăților legitime ale altor persoane;</p> <p><i>manifestări de corupție</i> – actele de corupție, actele asimilate corupției și cele conexe lor, precum și faptele coruptibile specificate în Capitolul VII al prezentei legi;</p> <p><i>organizații comerciale</i> – societățile comerciale și antreprenorii individuali, înregistrate în Republica Moldova sau peste hotarele ei;</p> <p><i>risc de corupție</i> – eveniment posibil de producere a unei manifestări de corupție prin care va fi afectată</p>	3.	<p>4.</p> <p>special. În rândul entităților publice sunt trecute și instanțele judecătorești. Prin urmare, acest proiect îi vizează inclusiv pe judecătorii instanțelor de drept comun.</p> <p>Proiectul de lege anunță, chiar de la începutul său, motivul care stă la baza sa – „cultivarea integrității publice și a climatului de toleranță zero la corupție în cadrul entităților publice din Republica Moldova”.</p> <p>Astfel, proiectul instituie o așa-zisă „testare a integrității profesionale” a agenților publici de către Centrul Național Anticorupție, testare manifestată prin „operațiuni disimulate, condiționate de activitatea și comportamentul agentului public testat, în vederea urmării pasive și stabilirii reacției și a conduitei acestuia, determinând astfel gradul de afectare a climatului de integritate instituțională și riscurile de corupție în cadrul entității publice”. Fără să distingă între judecători și ceilalți agenți publici, proiectul mai instituie obligații de trageră la răspundere a agenților publici care încalcă normele de etică și/sau deontologie profesională.</p> <p>Curtea Supremă de Justiție reamintește că, potrivit articolului 116 alin. (1) din Constituție, judecătorii instanțelor judecătorești</p>	5.	<p>6.</p> <p>26.08.2016. Legea 325/2013 a fost revizuită și reconceptualizată, anume în vederea executării hotărârii invocate a Curții Constituționale în textul obiecției. Proiectul Legii integrității stabilește doar cadrul general al prevenirii corupției, iar subiecții și procedurile detaliate sunt reglementate în legile speciale, în cazul de față de referință fiind Legea 325/2013, în contextul și sensul căreia sunt abordate noțiunile de „agent public” (inclusiv judecătorii) și ”entitate publică” (inclusiv instanțele judecătorești). Accentuăm că noua versiune a Legii 325/2013 a sporit și a prevăzut toate garanțiile necesare pentru respectarea independenței sistemului judecătoreesc, în general, și a judecătorilor, în particular. Toate procedurile de testare a integrității profesionale se vor desfășura exclusiv sub control judiciar, așa cum a fost invocat în hotărârea Curții Constituționale nr. 7/2015. Legea 325/2013 nu prevede intervenția în regimul și procedurile sancționatorii față de judecători a unor instituții terțe, această prerogativă revenind, așa cum este statuat și de Legea Supremă, Consiliului Superior al Magistraturii.</p> <p>Proiectul creează premisele necesare pentru a clarifica aspectele de evaluare a climatului e integritate instituțională aplicabile tuturor entităților publice, inclusiv instanțelor de judecată. Cît privește oportunitatea de a supune testării integrității profesionale a judecătorilor, în pct.181 din Hotărârea Curții Constituționale nr.7 din 16.04.2015 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2. realizarea obiectivelor entității publice, iar interesul public va fi afectat de interese private; <i>serviciu de interes public</i> – activitate de interes public, organizată și desfășurată în vederea satisfacerii unei nevoi publice, activitate desfășurată conform condițiilor stabilite de autorități și supuse controlului acestora.</p>	3.	<p>4. sunt independenți. Conform articolului 123 alin. (1), Consiliul Superior al Magistraturii este instituția care asigură numirea, transferarea, detașarea, promovarea în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători. Curtea Supremă mai reamintește și de existența Hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 16 aprilie 2015 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale. La paragraful 178 al acestei Hotărâri, Curtea Constituțională menționează că, având în vedere principiul separației puterilor și al independenței justiției, aplicarea sancțiunii sau eliberarea unui judecător din funcție poate fi dispusă doar prin mecanisme de autoadministrare judecătorească. Legislatorul constituant a urmărit, prin garantarea principiului independenței judecătorilor și prin instituirea unei autorități care să le garanteze independența, <i>i.e.</i> Consiliul Superior al Magistraturii, ca testarea sau aplicarea de măsuri disciplinare față de aceștia să se facă într-un anumit cadru și în condiții deosebite, prevăzute de legile speciale. Din acest punct de vedere, tratamentul general pe care îl stabilește proiectul</p>	5.	6.
					<p>nr.325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale (Sesizarea nr.43a/2014) se reține următoarele: "<u>Curtea reține, cu titlu de principiu, că testarea integrității profesionale poate fi aplicată tuturor categoriilor profesionale de agenți publici. Nici o categorie profesională nu este, prin natura sa, exclusă de la testarea integrității profesionale.</u>"</p> <p>Cît privește abordarea separată a judecătorilor în contextul evaluării integrității profesionale, proiectul, cît și Legea 325/2013 respectă principiul autonomiei desfășurării procedurilor disciplinare în privința judecătorilor cu implicarea organelor specializate – Consiliul Superior al Magistraturii, Inspekția judiciară etc. Proiectul în art.29 alin.(3) prevede că "<u>Activitatea de testare a integrității profesionale este desfășurată sub control judiciar.</u>"</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
11.		Deputatul Ion Casian	de lege în discuție în cazul judecătorilor, incluzându-i în rândul celorlalți agenți publici, prezintă vicii de neconstituționalitate. La art. 3: la noțiunea de beneficiar efectiv sintagma "administratorul societății" se substituie cu sintagma "administratorul societății"; la noțiunea de integritate în sectorul privat sintagma "interacțiune din organizațiile" se substituie cu sintagma "interacțiune dintre organizațiile".	Se acceptă Se acceptă	Se acceptă Se acceptă
12.		Deputatul Ion Casian	La art.3 și art.29, autorul trebuie să reformuleze conținutul normelor deoarece nu este clar la art.3 dacă în noțiunea de "agent public" se răsfrânge și asupra deputaților și Președintelui Republicii Moldova, iar la art.29 care va fi mecanismul de testare și evaluare integrității profesionale a deputaților și Președintelui RM.	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	Nu se acceptă. Potrivit proiectului „agent public” este persoana încadrată într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes public, precum și alesul local;”. Prin urmare, persoanele cu funcții de demnitate publică, în speță Președintele Republicii Moldova și deputații în Parlament se încadrează în noțiunea de „agent public”, deoarece acestea cad sub incidența Legii 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică. Totodată, semnalăm că mecanismul de testare și evaluare a integrității profesionale este reglementat de o altă lege, Legea 325/2013

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
					<p>privind testarea integrității profesionale, intrată în vigoare în noiembrie 2016, iar în cazul promovării amendamentului propus urmează de a modifica Legea 325/2013.</p> <p>Astfel, noua redacție a legii 325/2013 presupune că testarea face parte dintr-un proces mai amplu de evaluare a instituției, aceasta nefiind nici prima, nici unica etapă a acestei evaluări. Astfel, în cadrul primei etape de evaluare a integrității instituționale se acumulează informații care, dacă sînt apreciate de judecătorii specializați ca fiind suficiente pentru existența unei bănueli cu privire la lipsa de integritate în cadrul instituției, autorizează efectuarea testării integrității pe un anumit eșantion, în baza riscurilor identificate. Prin urmare, la judecător se prezintă anumite dovezi care permit autorizarea prealabilă a acțiunilor de testare. Mai mult ca atât, rezultatele testelor se confirmă la judecătorul care le-a autorizat, astfel încît acesta poate să verifice respectarea limitelor și condițiilor în care a autorizat testarea.</p> <p>Cît privește oportunitatea de a supune testării integrității profesionale a deputaților și a președintelui RM, în pct.181 din Hotărîrea Curții Constituționale nr.7 din 16.04.2015 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale (Sesizarea nr.43a/2014) se reține următoarele: <i>"Curtea reține, cu titlu de principiu, că testarea integrității profesionale poate fi</i></p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
13.		Curtea Supremă de Justiție	<p>Unul dintre principiile de bază ale proiectului de lege este principiul priorității interesului public asupra intereselor private. Definiția interesului privat este prevăzută la articolul 3 al proiectului. Astfel, interesul privat este interesul persoanelor fizice (personal sau de grup), al persoanelor apropiate acestora sau al persoanelor juridice de realizare a drepturilor și libertăților, inclusiv în vederea obținerii bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor sub orice formă, a ofertei sau promisiunii lor. Nimic din această definiție nu sugerează că a avea un interes privat ar fi un fapt ilegal în toate situațiile. Totuși, potrivit articolul 4 lit. a) din proiect, interesul public are întotdeauna prioritate în fața interesului privat. Această abordare a autorilor proiectului de lege ignoră faptul că articolul 54 din Constituție permite restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți doar dacă ea este prevăzută de lege, corespunde normelor unanimitate recunoscute ale dreptului internațional și este necesară în interesele securității</p>	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	<p>Nu se acceptă. Norma de la lit.a) art. 4, criticată de autorii obiecției urmează a fi examinată în complex c noțiunile de la art.3, care vorbesc despre: "interes public", "interes privat" și "interes privat legitim". Astfel, proiectul legii oferă o distincție expresă dintre toate cele trei categorii, ceea ce presupune că nu orice interes privat este și interes legitim, respectiv, un interes privat nu poate prevala asupra interesului public, dacă acesta nu este și legitim. În aceste condiții, principiul de la lit. a) nu este unul neconstituțional, ba dimpotrivă este orientat spre respectarea interesului public, care amintim că reprezintă: <i>interesul general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a intereselor private legitime, garantat prin funcționarea entităților publice și private, precum și prin exercitarea atribuțiilor de serviciu ale agenților entităților date în strică conformitate cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere a utilizării resurselor.</i></p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p>Articolul 4. Principiile de aplicare a legii</p> <p>Prezenta lege se aplică cu respectarea următoarelor principii:</p> <p>a) priorității interesului public asupra intereselor private;</p> <p>b) responsabilizării entităților publice pentru cultivarea și consolidarea</p>		<p>naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.</p> <p>Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.</p> <p>Altfel spus, proiectul de lege generalizează și impune prioritatea interesului public asupra oricărui interes privat, deși interesul privat poate fi unul perfect legitim. În termeni de drept constituțional, o asemenea generalizare încalcă principiul proporționalității ingerințelor într-un drept sau într-o libertate.</p>		
14.		Guvernul RM	<p>La art. 4:</p> <p>La lit. a) se va ține cont de faptul că interesul public nu poate prevala în toate cazurile asupra interesului privat.</p> <p>Principiul de la lit. d) este unul lipsit de claritate.</p>	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Cântărea diferitor tipuri de interese și drepturi fundamentale este un criteriu aplicat constant de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. Proiectul propune ca în contextul implementării prevederilor care presupun afirmarea integrității profesionale, instituționale etc. să se țină seama de interesul public de prevenire și combatere a corupției (a se vedea scopul legii de la art. 1). Principiile enunțate se aplică în contextul proiectului.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p>climatului de integritate instituțională, precum și de sancționare a lipsei de integritate profesională;</p> <p>c) responsabilizării agențiilor anticorupție de evaluarea, monitorizarea și sancționarea lipsei de integritate instituțională;</p> <p>d) echilibrării juste dintre drepturile omului ale persoanelor exponente ale interesului public, chiar dacă acestea nu cunosc despre atingerea drepturilor lor prin manifestările de corupție ale agenților publici, pe de o parte, și drepturile omului ale agenților publici care admit incidente de integritate, pe de altă parte;</p> <p>e) aplicarea măsurilor de cultivare a integrității publice și de prevenire a apariției manifestărilor de corupție înainte de sancționarea lor;</p> <p>f) toleranță zero la corupție în cadrul entităților publice și inevitabilitatea sancționării legale a lipsei de integritate publică;</p> <p>g) prezumția integrității profesionale a agenților publici și a integrității instituționale a entităților publice;</p> <p>h) prezumția bunei-credințe a subiecților legii în procesul de realizare a prevederilor ei.</p>				
15.	<p>Articolul 4 - Principiile de aplicare a legii</p> <p>a) priorității interesului public asupra</p>	Deputat în Parlament Valeriu	<p>Articolul 4 - Principiile de aplicare a legii</p> <p>Litera "a) priorității interesului public</p>	Se acceptă, cu completarea la sfârșitul lit.a) a	<p>Nu se acceptă. Noțiunea de interes public include categoria intereselor private legitime, însă ori de câte ori vorbim despre alte interese</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	intereselor private;	3. Ghilețchi	4. asupra intereselor private" se exclude. Argument: Acest principiu nu are nici un sens. Conform proiectului, definiția "interesului public" este interesul general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a intereselor private legitime. Cum poate interesul public care conține deja și aspectul de interes privat poate să fie prioritar interesului privat?	5. textului „în condițiile legii”	6. private raportate la interesul public, acesta din urmă prevalează. În cazul agenților publici se aplică mult mai multe rigori de transparență și limitări a sferei vieții lor private în raport cu alți cetățeni, din motiv că aceștia sînt plătiți din impozitele cetățenilor și ei au dreptul prin urmare să cunoască aspecte care ar putea fi calificate ca inere private: sursele de venit, interesele private, conflictele de interese, accesul la informații de interes public, transparența decizională etc. – în toate aceste cazuri interesul public de realizare a intereselor private legitime ale cetățenilor de a cunoaște aspecte care contravin intereselor personale ale agenților publici prevalează. În general, agenții publici servesc interesului public, adică în primul rînd interesului general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și realizării intereselor private legitime ale cetățenilor fărăi.
16.	Art. 5 Articolul 5. Subiecții legii d) public general, persoanele fizice și juridice, organizațiile comerciale, organizații din societatea civilă și mass-media.	Guvernul RM	La art. 5, lit. d) are o formulare defectuoasă. Terminologia utilizată (public larg, organizațiile comerciale, organizațiile din societatea civilă) generează confuzie la interpretare. De asemenea, este incorect de a se face referință la persoanele juridice și organizațiile comerciale, deoarece noțiunea de persoane juridice are o accepțiune mai largă în raport cu formele organizatorico-juridice ale persoanei juridice și acoperă toate formele respective de organizare a acestora.	Se acceptă propunerile CNA Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	Se acceptă modificarea textului la lit.d), astfel încît după sintagma „și juridice” se completează cu sintagma „, inclusiv”. De asemenea, se acceptă și excluderea de la lit.d) a cuvintelor „publicul general” Nu se acceptă excluderea categoriei ”persoane fizice și juridice”, deoarece obligațiile post-angajare ale agentului public urmează să fie exercitate de către persoana care nu mai are deja calitatea de agent public, iar noul său angajator este oricare persoană juridică (art.24). Se fac precizările referitoare la faptul că prin „persoana juridică” se au în vedere „inclusiv” organizațiile comerciale,

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
17.		Deputatul Ion Casian	La Art.5, lit. d), după sintagma "fizice și juridice" se introduce sintagma "în procesul de interacțiune cu sectorul public".	Se acceptă parțial cu expunerea în următoarea redacție a art. 5, lit. d): "d) persoanele fizice foști agenți publici și persoanele juridice în procesul de interacțiune cu sectorul public, inclusiv organizațiile comerciale, organizații din societatea civilă și mass-media."	<p>organizațiile din societății civile deoarece proiectul face trimitere la anumite drepturi și obligații pe care le au acestea – Cap.IV face trimitere la dreptul lor de a organiza instruirii și campanii de sensibilizarea anticorupție, iar în Cap.V – se precizează expres anumite drepturi și obligații ale organizațiilor comerciale în afacerile cu statul. Totodată, noțiunea de „organizație comercială” reprezintă și o categorie specială din Codul penal și Codul contravențional.</p> <p><u>Nu se acceptă.</u></p> <p>Persoanele fizice și juridice sunt subiecți ai prezentei legi nu doar în procesul de interacțiune cu sectorul public dar și în interacțiunea cu sectorul privat. Spre ex., un fost angajat public vrea să se angajeze la o întreprindere cu încălcarea regimului restricțiilor sale post-angajare (pantuf্লাj), fiind vorba despre subiectul legii persoană fizica deja nemaiînd agent public, dar care trebuie în interacțiunea sa cu sectorul privat să respecte prevederile legii. Sau o întreprindere – persoană juridică – trebuie să interacționeze cu o altă întreprindere, la fel subiect al sectorului privat care, conform art.39 și 40, urmează să se conducă de normele internațional recunoscute în domeniul eticii afacerilor sau să implementeze sisteme de control intern.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
18.	<p>Articolul 7. Măsurile de asigurare a integrității politice</p> <p>(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin.(1) duce la compromiterea climatului de integritate politică și a integrității în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție, afectarea interesului public și atrage răspunderea concurenților electorali, partidelor politice, persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică în modul prevăzut de legislația electorală, legislația cu privire la partidele politice și Capitolul VII din prezenta lege.</p> <p>Articolul 10. Măsurile de asigurare a integrității instituționale</p> <p>(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin.(1) duce la compromiterea climatului de integritate instituțională și a integrității în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție, afectarea interesului public și atrage declanșarea măsurilor de control al integrității în sectorul public de către agențiile anticorupție responsabile sau ale altor autorități cu competențe specifice, precum și răspunderea conducătorilor și agenților publici din entitățile publice, în modul prevăzut de Capitolul VII.</p> <p>Articolul 37. Măsuri de asigurare a integrității sectorului privat în relațiile</p>	Guvernul RM	Art. 7 alin. (3), art. 10 alin. (3), art. 37 alin. (3) fac trimitere la sancțiunile de la cap. VII, dar acesta se referă la dispozițiile finale și tranzitorii.	Se acceptă poziția CNA	Se acceptă substituirea trimiterii la Capitolul VII cu trimiterea la Capitolul VI în art. 7 alin.(3), art.10 alin.(3), art.37 alin.(3).

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2. cu sectorul public	3.	4.	5.	6.
	sectoarele public și privat, la apariția manifestărilor de corupție, afectarea interesului public și atrage răspunderea organizațiilor comerciale și a administrației acestora, iar, după caz, și răspunderea agenților publici, în modul prevăzut de Capitolul VII din prezenta lege. (3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin.(1) duce la compromiterea climatului de integritate în				
19.	(2) Integritatea profesională a persoanelor care dețin funcții electiv sau funcții exclusiv politice este asigurată în momentul accederii lor în funcție prin verificarea prealabilă a candidaților, iar ulterior, pe parcursul deținerii funcției – prin verificarea periodică a titularilor acestor funcții de către Serviciul de Informații și Securitate, în condițiile legislației privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.	Deputatul în Parlament Valeriu Ghilețchi	Articolul 9 - Etica și integritatea profesională a persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică Alineatul 2 se exclude. Argument: Consider total inoportună prevederile acestui articol prin care SIS-ul verifică prealabil candidații. Dreptul de a candida și de a fi ales este un drept fundamental și nu poate fi îngrădit de nimeni. Totodată, un candidat care a câștigat alegerile nu are nevoie de aprobarea sau acceptul SIS-ului pentru a fi numit în funcție. Prin aceste modificări, SIS-ul va deveni un filtru foarte puternic care va putea decide dacă persoana X sau Y poate fi numită sau nu.	Se acceptă parțial, prin expunerea în nouă redacție cu următorul conținut: „(2) <i>Integritatea profesională a persoanelor care dețin funcții electiv sau funcții exclusiv politice este asigurată în conformitate cu Legea nr. 271-XVI din 18.12.2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.</i> ”	Nu se acceptă , deoarece alin.(2) la sfișit prevede că verificarea se face „ <i>în condițiile legislației privind verificarea titularilor și candidaților la funcții publice</i> ”. Art.5 al Legii 271/2008 privind verificare candidaților și titularilor prevede persoanele care pot fi supuse verificării: „ <i>Sînt supuși verificării titularii și candidații:</i> a) <i>la funcțiile de demnitate publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, cu excepția alegerilor parlamentare sau locale, sau indirect, prin numire, specificate în Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;</i> ” <i>Redacția exact a acestui articol a fost formulată recent la 12.08.2016 și a intrat în vigoare la 12.11.2016</i> ”. Prin urmare, alin.(2) din art.5 al Legii 271/2008 face derogare de la funcțiile electiv obținute în urma alegerilor parlamentare sau

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
20.		Deputatul în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 12 - Respectarea regimului de incompatibilități, restricții în ierarhie și limitări a publicității</p> <p>După expresia "sau activități" se adaugă expresia "cu excepția celor".</p> <p>Argument: Formularea actuală interzice agentului public să desfășoare și alte activități prevăzute de Constituție, lucru inadmisibil. Atâta timp cât Constituția prevede anumit drepturi, atunci acestea nu pot fi înlățite de alte prevederi.</p>	Se acceptă	Se acceptă. Propunerea nu afectează conținutul normei, or nu este nici o diferență între sintagma „desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte funcții, calități sau activități prevăzute de Constituția Republicii Moldova sau legile organice” și sintagma „desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte funcții, calități sau activități, cu excepția celor prevăzute de Constituția Republicii Moldova sau legile organice” deoarece legile și Constituția fixând incompatibilitățile prevăd atât cele care sînt compatibile (de regulă, activitățile didactice, științifice și de creație) cât și cele incompatibile – toate celelalte activități.
21.	<p>Articolul 12. Respectarea regimului de incompatibilități, restricții în ierarhie și limitări a publicității</p> <p>(1) Pentru exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor agentului public, desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte activități retribuite, cu excepția activităților didactice, științifice și de creație. Întru evitarea promovării intereselor personale și asigurării superiorității interesului public, agentul public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu</p>	Guvernul RM	<p>La art. 12 alin.(1), cuvintele „cu excepția activităților didactice, științifice și de creație” se recomandă a fi substituite cu cuvintele „cu excepțiile stabilite de lege”, iar la alin. (3) lit. g) necesită examinarea suplimentară obligația suspendării din funcție a agentului public în privința căruia s-a constatat încălcarea regimului juridic al incompatibilităților pe toată durata examinării litigiului în instanța de judecată. Examinarea litigiului poate dura mai mult timp, iar pericolul</p>	Se acceptă propunerile CNA	<p>Se acceptă reformularea alin.(1) al art.12 prin prisma reglementărilor Legii 133/2016. Astfel, alin.(1) art.12 se expune în redacție nouă:</p> <p>”(1) Pentru exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor agentului public, desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte funcții, calități sau activități stabilite de Constituția Republicii Moldova sau legi organice. Întru evitarea promovării intereselor personale și asigurării superiorității interesului public, agentul public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție de</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>statut special sau o funcție de demnitate publică respectă restricția de desfășurare a activității profesionale în ierarhia nemijlocită a unei rude directe sau prin afinitate în cadrul aceleiași entități publice. Activitatea profesională a agentului public se supune limitărilor de publicitate, pentru a evita favorizarea entităților din sectorul privat. Conducătorul entității publice în care este încadrat agentul public sau entitatea publică superioară respectă regimul general de incompatibilități și limitări a publicității, completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute în legislația specială care le reglementează activitatea.</p>	<p>3.</p>	<p>4.</p> <p>pentru interesele publice poate fi minim.</p>	<p>5.</p>	<p>6.</p> <p>demnitate publică respectă restricția de desfășurare a activității profesionale în ierarhia nemijlocită a unei rude directe sau prin afinitate în cadrul aceleiași entități publice. Activitatea profesională a agentului public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, precum și alți subiecți ai declarării averilor și intereselor, se supune limitărilor de publicitate, pentru a evita favorizarea entităților din sectorul privat. Conducătorul entității publice în care este încadrat agentul public sau entitatea publică superioară respectă regimul general de incompatibilități și limitări a publicității, completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute în legislația specială care le reglementează activitatea.</p> <p>La art.12, în contextul operării modificării alin.(1) și având în vedere prevederile Legii 133/2016 sunt necesare unele completări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - completarea la alin.(2) după sintagma „agentul public” cu sintagma „prevăzut la alin.(1)”; - la alin.(2) lit.b) și alin.(3) lit.b) după sintagma „rudele prin afinitate (soț/soție, părinte, frate și soră a soțului/soției)” se completează cu sintagma „, concubin/concubină”; - la alin.(3) după sintagma „agenții publici” cu sintagma „prevăzuți la alin.(1)”. <p>Se acceptă alin.(3) lit.g) a fost exclusă având la</p>

Se acceptă

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
22.	<p>Articolul 13. Respectarea regimului declarării averilor și intereselor personale</p> <p>(4) În vederea asigurării măsurilor de integritate profesională specifice agenților anticorupție, declarațiile de averi și interese ale agenților publici încadrați în aceste entități pot fi supuse verificărilor suplimentare în cadrul entității publice din care fac parte, cu aplicarea consecințelor prevăzute de legislația specială care reglementează activitatea acestora. În acest caz, consecințele aplicate nu pot fi mai puțin grave decât în cazul consecințelor aplicabile în virtutea regulilor generale.</p>	Guvernul RM	La art. 13, alin. (4) necesită a fi reformulat clar și previzibil.	Se acceptă propunerile CNA	<p>bază Hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 03.03.2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 53 lit. c) din Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și articolului 76 lit. g) din Codul muncii (<i>suspendarea raporturilor de serviciu</i>)</p> <p>Se acceptă cu expunerea în următoarea redacție:</p> <p>Articolul 13. Respectarea regimului declarării averilor și intereselor personale</p> <p>(1) În vederea prevenirii îmbogățirii nejustificate și ilicite a agenților publici și a evitării conflictelor de interese în activitatea lor, precum și a responsabilizării pentru asemenea fapte, agenții publici sunt obligați să depună declarația de avere și interese personale în conformitate cu prevederile Legii privind declararea și controlul averii și intereselor personale (legea specială).</p> <p>(2) Conducătorul entității publice sau a entității publice superioare este obligat să asigure măsurile necesare în cadrul entității publice sau a entității publice superioare aferente organizării procedurilor de declarare a averilor și intereselor personale, în conformitate cu prevederile legislației speciale:</p> <p>a) să desemneze persoane responsabile de actualizarea permanentă a Registrului electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale;</p> <p>b) să desemneze persoane responsabile de colectarea declarațiilor de averi și interese</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
					<p>personale;</p> <p>c) să asigure exercitarea atribuțiilor persoanelor responsabile de colectarea declarațiilor de averi și interese, în special în ceea ce ține de primirea și înregistrarea declarațiilor, eliberarea dovezii de primire a ei, de oferirea formularelor declarațiilor, de verificarea condițiilor de formă a completării declarațiilor, de acordarea consultanței cu privire la completarea și prezentarea declarațiilor, de oferirea posibilității rectificării în termen a declarației, de ținerea evidenței agenților publici obligați să depună declarații și a evidenței declarațiilor depuse;</p> <p>d) să asigure transmiterea, de către persoanele responsabile de colectarea declarațiilor de averi și interese, în termenele și formatul prevăzut de legislația specială, inclusiv electronic, a declarațiilor de avere și interese personale ale agenților publici, a extraselor din evidența agenților publici obligați să depună declarații și din evidența declarațiilor depuse, precum și lista agenților publici care nu au depus sau au depus cu întârziere declarațiile de avere și interese personale;</p> <p>e) atrage la răspundere disciplinară a persoanei responsabile de colectarea declarațiilor pentru neîndeplinirea atribuțiilor prevăzute la lit.b) și c);</p> <p>f) asigură respectarea confidențialității datelor cu accesibilitate limitată, a declarațiilor care nu sunt publice și denunță încălcările respective.</p> <p>(3) Agenții publici au obligația să</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
23.	<p>Articolul 14. Respectarea regimului conflictelor de interese</p> <p>(2) Agentul public are următoarele obligații în legătură cu identificarea și tratarea conflictelor de interese și care se aplică în condițiile legislației speciale:</p> <p>b) să evite consumarea conflictului de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sunt amenințate de conflictul de interese, până la soluționarea acestuia.</p>	Guvernul RM	<p>La art. 14 alin. (2) lit. b), sintagma „să evite consumarea” are o utilizare incorectă și conferă normei propuse un caracter confuz, urmînd a fi reformulată. Conflictul de interese nu poate fi consumat (poate fi înțeles și că a luat sfîrșit și nu doar ca realizat, cum au în vedere autorii proiectului s-au consumat împrejurările în raport cu care există un conflict de interese). Or agentul public, fiind în situație de conflict de interese, acționează ilegal. Situațiile de conflict de interese apărute se soluționează în condițiile legii.</p>	<p>Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA</p>	<p>depună declarația de avere și interese personale, în termenul și în modul prevăzut de legislația specială:</p> <p>a) în momentul angajării, numirii sau validării mandatului;</p> <p>b) anual;</p> <p>c) la încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu.</p> <p>(4) În vederea asigurării măsurilor de integritate profesională specifice autorităților anticorupție, declarațiile de avere și interese ale agenților publici încadrați în aceste entități pot fi supuse verificărilor suplimentare în cadrul entității publice din care fac parte, cu aplicarea consecințelor prevăzute de legislația specială care reglementează activitatea acestora. În acest caz, consecințele aplicate nu pot fi mai puțin grave decît în cazul consecințelor aplicabile în virtutea regulilor generale.</p> <p>Nu se acceptă. Obiecția este formulată contrar prevederilor Legii 132/2016 privind declararea averilor și intereselor, potrivit art.12 al căreia:</p> <p>“(1) Subiectul declarării se poate afla în conflicte de interese ce pot fi împărțite în următoarele categorii:</p> <p>a) conflict de interese potențial;</p> <p>b) conflict de interese real;</p> <p>c) conflict de interese consumat.</p> <p>(...)</p> <p>(10) Conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
24.	<p>Articolul 18. Neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate</p> <p>(2) Conducătorul entității publice are următoarele obligații în vederea neadmiterii și asigurării denunțării manifestărilor de corupție:</p> <p>a) să transmită neîntârziat informații care i-au comunicate de către agenții publici cu privire la manifestările de corupție în care s-a încercat implicarea lor, dacă acestea întrunesc elementele unei componente de infracțiuni sau de contravenție, Centrului Național Anticorupție și dacă aceste informații nu au fost comunicate Centrului nemijlocit de către respectivii agenți publici;</p>	Deputatul Ion Casian	La art.18 alin.(2) lit. a, sintagma "i-au comunicate" se substituie cu sintagma "i-au fost comunicate".	Se acceptă	unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin.(4).” Se acceptă
25.	<p>Articolul 18. Neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate</p> <p>(6) Procedura de depunere, examinare, păstrare a avertizărilor de integritate și de sancționare conducătorilor entităților publice pentru neluarea măsurilor de protecție, pentru întreprinderea acțiunilor de răzbunare împotriva avertizorilor de integritate de bună credință, precum și de sancționare a agenților publici de rea-credință care depun cu bună-știință avertizări de integritate ce conțin</p>	Guvernul RM	La art.18 alin.(6) trebuie de avut în vedere că Guvernul nu adoptă acte legislative. Suplimentar, noțiunea de acte normative include și cele legislative.	Se acceptă poziția CNA	Se acceptă înlocuirea sintagmei ” , după caz, prin acte speciale legislative și normative ale Guvernului” cu ”de legislația” .

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p>informații neveridice se reglementează, după caz, prin acte speciale legislative și normative ale Guvernului în domeniul protecției avertizorilor de integritate, evaluarea integrității instituționale, protecția datelor cu caracter personal, legile speciale ce reglementează activitatea entităților publice, Codul muncii, Codul contravențional și Codul penal.</p>				
26.	<p>Articolul 17. Neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare (1) În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, activitatea profesională a agentului public trebuie să se desfășoare în afara oricăror influențe necorespunzătoare. Mecanismul de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare este reglementat de Guvern.</p> <p>Articolul 18. Neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate</p>	Procuratura Generală	<p>Art.17 ce ține de neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare. Autorul a statuat obligația conducătorului unității publice de a trage la răspundere disciplinară agenții publici care își desfășoară activitatea profesională fără a respinge influențele necorespunzătoare sau fără a le denunța. Alin.(1) al acestui articol menționează că mecanismul de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare va fi reglementat de Guvern. Însă aceste prevederi sunt deja stabilite în regulamentul cadru privind evidența cazurilor de influență necorespunzătoare aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 767 din 19 septembrie 2014. Acest regulament conține prevederile art.17 obligațiile atât al conducătorului cât și al agentului public care de fapt sînt transcrise în proiectul legii.</p>	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	<p>Nu se acceptă. Faptul că mecanismul de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare este reglementat de Guvern prin HG 767 din 19 septembrie 2014 nu contravine referinței de la art.17, ci este conformă acesteia. Art.18 care prevede că protecția avertizorilor de integritate "se reglementează, după caz, prin acte speciale legislative și normative ale Guvernului în domeniul protecției avertizorilor de integritate, evaluarea integrității instituționale, protecția datelor cu caracter personal, legile speciale ce reglementează activitatea entităților publice, Codul contravențional și Codul penal."</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			<p>Aceeași situație se referă și la art.18 ce ține de neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizatorilor de integritate care sînt stabilite de Regulamentul cadru privind avertizorii de integritate aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr. 707 din 09.09.2013 iar legea prezintă textul copiat din acest regulament.</p>		
27.	<p>Articolul 19. Intoleranța față de incidentele de integritate (1) Conducătorii entităților publice, a entităților publice superioare și agenții publici asigură credibilitatea și susținerea publică a mandatului entității din care fac parte sau, după caz, de activitatea cărora sunt responsabili prin manifestarea spiritului de intoleranță față de incidentele de integritate în cadrul entităților publice. Incidentele de integritate ce constituie abateri disciplinare se reglementează prin legile speciale aplicabile respectivelor categorii. Dacă incidentul nu este abateri disciplinară atunci potrivit legii constituie infracțiuni și contravenții. Care sînt ele și de ce este necesar de a include o normă care de fapt nu explică sau completează legea.</p>	Procuratura Generală	<p>Nu este clar ce se are în vedere prin incidentele de integritate, Art.19 din lege are un caracter declarativ și incert. Alin.(1) stabilește că incidentele de integritate ce constituie abateri disciplinare se reglementează prin legile speciale aplicabile respectivelor categorii. Dacă incidentul nu este abateri disciplinară atunci potrivit legii constituie infracțiuni și contravenții. Care sînt ele și de ce este necesar de a include o normă care de fapt nu explică sau completează legea.</p>	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	<p>Nu se acceptă. Noțiunea de incident de integritate este redată în art.3 din proiect, și anume: "<i>incident de integritate</i> – manifestare de corupție produse în împrejurări reale, altă manifestare similară manifestării de corupție, produse în cadrul unui test de integritate profesională.” La fel, proiectul definește noțiunea <i>manifestărilor de corupție</i> ca "actele de corupție, actele asimilate corupției și cele conexe lor, precum și faptele coruptibile specificate în Capitolul VI al prezentei legi; Capitolul VI conține clasificarea tuturor manifestărilor de corupție care sînt infracțiuni și contravenții.</p>
28.	Articolul 21. Asigurarea accesului la informații de interes public	Guvernul RM	Accesul la informațiile de interes public este reglementat de Legea	Se acceptă poziția CNA	Se acceptă parțial, art. 21 alin. (5) se expune în următoarea redacție: „Regulile privind

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>(1) Întru eficientizarea procesului de informare a populației și a controlului efectuat de către cetățeni asupra activității entităților publice, stimularea formării opiniilor și participării active a populației la procesul de luare a deciziilor se garantează accesul la informații de interes public cu privire la activitatea entităților publice. În acest scop, conducătorul entității publice și agenții publici asigură accesul liber la informațiile oficiale, asigurând informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal pentru ei.</p>	<p>3.</p>	<p>4.</p> <p>nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație (art. 21 al proiectului). Totodată, articolul 21 al proiectului nu ține cont de anumite limitări și condiționalități care pot exista în procesul de acces la informațiile oficiale (de exemplu extrase, certificate, adeverințe eliberate contra plată sau care sînt protejate de legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal etc).</p>	<p>5.</p>	<p>6.</p> <p>asigurarea accesului la informațiile oficiale de interes public și derogările cu privire la informațiile oficiale cu accesibilitate limitată sunt stabilite de Legea privind accesul la informație, precum și de legile speciale ce reglementează activitatea entităților publice. Asigurarea de către conducătorii entităților publice și agenții publici a realizării dreptului de acces la informații se face cu respectarea limitărilor legale care protejează informația confidențială, secretul de stat, comercial sau bancar, securitatea națională și viața privată a persoanei. Prevederile legislației cu privire la secretul de stat, la secretul comercial sau bancar nu pot fi invocate pentru a crea obstacole autorităților anticorupție responsabile în vederea recepționării sau ridicării informației cu privire la actele de corupție, asimilate corupției și conexe acestora ce constituie infracțiuni și contravenții. Furnizarea unor astfel de informații se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare și nu poate fi calificată drept divulgare a informațiilor protejate de stat. .</p>
29.	<p>Articolul 22. Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile (3) Conducătorul entității publice, care întrunește condițiile de autoritate contractată, are următoarele obligații în vederea garantării transparenței procedurilor de achiziții publice: fiecare procedură de achiziție în parte, dacă a fost depusă o cerere scrisă în</p>	<p>Guvernul RM</p>	<p>La art. 22 alin. (3) lit. b) și lit. c) este discutabilă includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru pentru fiecare procedură de achiziție în parte și abilitarea acestora cu drept de vot.</p>	<p>Se acceptă poziția CNA</p>	<p>Se acceptă parțial. Proiectul a ținut cont de prevederile legii speciale în domeniu. Astfel, Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice prevede la art.13 exercitarea atribuțiilor de către autoritățile contractante (fără a preciza concret cui revin responsabilitatea de a le asigura): „(2) Autoritatea contractantă include obligatoriu în componența grupului de lucru reprezentanți ai societății civile în cazul în care a fost depusă o cerere scrisă în acest sens cu</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>acest sens cu cel puțin două zile pînă la data-limită de depunere a ofertelor;</p> <p>c) să asigure reprezentanților societății civile incluși în grupul de lucru dreptul de vot consultativ sau dreptul la opinie separată, care să se expună în actul deliberativ al grupului respectiv;</p> <p>b) să asigure includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru pentru</p>	3.	4.	5.	<p>6.</p> <p>două zile pînă la data-limită de depunere a ofertelor, dar aceștia nu pot constitui mai mult de o treime din componența totală a grupului. Reprezentanții societății civile incluși în grupul de lucru au drept de vot consultativ sau dreptul la opinie separată, care se expune în actul deliberativ al grupului respectiv.</p> <p>(3) Includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru se realizează pentru fiecare procedură de achiziție în parte.</p> <p>(4) Autoritatea contractantă asigură evidența strictă a cererilor parvenite de la societatea civilă</p> <p>(5) La decizia autorității contractante se admite includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru fără plafonarea prevăzută la alin.(2).”</p> <p>Totodată, se propune la art. 22 alin.(3) lit.c), de expus în următoarea redacție: „c) să asigure reprezentanților societății civile incluși în grupul de lucru condiții pentru exercitarea dreptului de vot consultativ sau dreptului la opinie separată, care să se expună în actul deliberativ al grupului respectiv;”</p>

Se acceptă propunerea CNA

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
30.	<p>Articolul 24. Respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici</p> <p>2) Agentul public este obligat să întreprindă următoarele măsuri în vederea asigurării respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare:</p> <p>a) să comunice în termen de trei zile lucrătoare din momentul în care i-au fost aduse la cunoștință oferte pe care are intenția să le accepte, conducătorului entității publice în care activează sau, după caz, conducătorului entității publice superioare sau Centrului Național Anticorupție, toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte în legătură cu încetarea raporturilor de muncă sau de serviciu, încheierea contractelor comerciale;</p>	Guvernul RM	Prevederile art. 24 alin. (2) se contrapun cu cele ale art. 18 și 19 din Legea nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale.	Se acceptă propunerile CNA	<p>Se acceptă parțial – de rectificare în conținutul articolului 24 alin.(2) lit.a) invocarea greșită a CNA în locul ANI, iar la lit.b), precum și la art.38 lit.a) de înlocuire a sintagmei „de supraveghere și control” – cu sintagma „de conducere și de revizie”.</p> <p>În celelalte privințe proiectul nu vine în contradicție cu dispozițiile articolelor 18 și 19 din Legea nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale, dimpotrivă pe lângă obligațiile agentului public ce țin de respectarea regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare stabilește în alin.(3) și obligațiile conducătorului entității publice, iar în art.38 – și pe cele ale organizațiilor comerciale pentru realizarea măsurilor de asigurare a respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare. Or, în legea 133/2016 lipsesc în totalitate asemenea obligații, deși logic acestea se implică. Prin urmare, este binevenită indicarea lor expresă.</p>
31.	<p>Articolul 24. Respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici</p> <p>(2) Agentul public este obligat să întreprindă următoarele măsuri în vederea asigurării respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare:</p> <p>a) să comunice în termen de trei zile lucrătoare din momentul în care i-au fost aduse la cunoștință oferte pe care are intenția să le accepte,</p>	Curtea Supremă de Justiție	Instituirea unui regim de restricții și limitări post-angajare, proiectul de lege îi obligă pe agenții publici, prin articolul 24 alin. (2), să comunice în termen de trei zile lucrătoare din momentul în care le-au fost aduse la cunoștință oferte pe care au intenția să le accepte, conducătorilor entității publice în care activează, toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte în legătură cu încetarea raporturilor de muncă sau de serviciu, și încheierea	Se acceptă propunerile CNA	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Restricțiile post-angajare (pantuflej) nu reprezintă o novație în materie de interdicții și incompatibilități. Pantuflejul este prevăzut și actualmente de Legea 133/2016 privind declararea averilor și intereselor personale (art.19) și a fost preluată din Legea anterioară privind conflictele de interese 16/2008. De asemenea, stabilirea acestei restricții în legislația națională derivă și din standardele internaționale, inclusiv Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată de către Republica Moldova. Respectiv, această</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>conducătorului entității publice în care activează sau, după caz, conducătorului entității publice superioare sau Centrului Național Anticorupție, toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte în legătură cu încetarea raporturilor de muncă sau de serviciu, încheierea contractelor comerciale;</p>	<p>3.</p>	<p>4.</p> <p>contractelor comerciale. Curtea Supremă de Justiție consideră eventuala adoptare a acestei prevederi ca fiind contrară dreptului la respectarea vieții private, prin faptul că le impune tuturor agenților publici dezvăluirea unor aspecte care țin de viața lor privată. Când locul de muncă al unei persoane nu este o instituție publică sau o instituție finanțată din bani publici, el reprezintă o informație cu caracter personal. Constituie strict problema personală a agentului public locul în care va lucra, ofertele pe care le va accepta și contractele pe care le va încheia. Posibila ilegalitate a acestor acțiuni trebuie constatată atunci când acestea au avut loc, nefiind posibilă existența unor procese de intenție. De asemenea, articolul 24 alin. (2) lit. b) instituie o obligație disproporționată. Acesta prevede că agentul public trebuie să evite, timp de un an, angajarea în cadrul organizațiilor comerciale, dacă a avut atribuții directe de supraveghere și control pe parcursul ultimului an de activitate în cadrul entității publice înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu în cadrul acestei entități.</p>	<p>5.</p>	<p>6.</p> <p>prevedere este parte a regimului de restricții și incompatibilități standard, agreate la nivel internațional, aplicată în majoritatea statelor lumii și nu poate fi interpretată că ar afecta viața privată.</p> <p>Totodată se propune de expus în nouă redacție alin. (2) lit. a) după cum urmează: „Să comunice în termen de trei zile lucrătoare conducătorului organizației publice în care activează sau, după caz, Autorității Naționale de Integritate despre toate ofertele de muncă pe care aceștia intenționează să le accepte, dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese”.</p>
32.	<p>Articolul 25. Măsurile de control al integrității în sectorul public (3) Centrul Național Anticorupție este</p>	<p>Guvernul RM</p>	<p>La art. 25 alin. (3) lit. b) urmează a se face trimitere la alin. (5) lit. b), dar nu la alin. (4) lit. b).</p>	<p>Se acceptă poziția CNA</p>	<p>Se acceptă înlocuirea trimiterii la alin.(4) lit.b) cu trimiterea la alin.(5) lit.b).</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2. responsabil de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public: b) evaluarea integrității instituționale, inclusiv testarea integrității profesionale și gestionarea cazierului de integritate profesională a agenților publici, cu excepția agenților publici prevăzuți la alin.(4) lit.b).	3.	4.	5.	6.
33.	<p>Articolul 25 - Măsurile de control al integrității în sectorul public</p> <p>(3) Centrul Național Anticorupție este responsabil de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public:</p> <p>b) evaluarea integrității instituționale, inclusiv testarea integrității profesionale și gestionarea cazierului de integritate profesională a agenților publici, cu excepția agenților publici prevăzuți la alin.(4) lit.b).</p>	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 25 - Măsurile de control al integrității în sectorul public</p> <p>Alineatul (3), litera b) va fi completat cu: "și de articolul (5) lit. a) din Legea 271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.</p> <p>Argument: Conform prevederilor Legii 271 din 18 decembrie 2008 sunt supuși verificării titularii și candidații la funcțiile de demnitate publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, cu excepția alegerilor parlamentare sau locale, sau indirect, prin numire.</p>	Se acceptă parțial în corespundere cu propunerile CNA	<p>Se acceptă parțial. Alin.(4) lit.b) la care se face trimitere în acest articol este un alineat din același articol (este vorba despre excepția evaluării integrității, inclusiv testarea agenților publici ai CNA și SIS de către CNA, deoarece aceste categorii sunt evaluate și testate de către SIS). Dacă acest alineat se completează în final cu trimiterea la art.5 lit.a) din Legea 271/2008 se va subînțelege că și trimiterea la alin.(4) lit.b) este la fel la Legea 271/2008, ceea ce nu este corect. Mai mult ca atât, subiectul evaluării integrității persoanelor ce dețin funcții electivă a fost discutat la una din ședințele Comisiei sesizate în fond, la care s-a stabilit că cercul subiecților supuși evaluării și testării sînt stabiliți de Legea 325/2013, că aspectul procedurilor separate de testare a acestora nu înteferează prevederile Constituției deoarece nu se aplică domeniului penal, iar excluderea imunității parlamentare va înlătura în general și aspectul legat de imunitatea parlamentară. Totodată, proiectul a fost înregistrat și votat înaintea ultimelor modificări ale legii 325/2013, motiv pentru care se acceptă includerea la sîrșitul lit.b) a alin.(3) din art.25 a sintagmei</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
34.	<p>(5) Serviciul de Informații și Securitate este responsabil de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public:</p> <p>a) verificarea titularilor și candidaților la funcții publice;</p>	<p>Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi</p>	<p>Articolul 25 - Măsurile de control al integrității în sectorul public Alineatul (5), litera a) va fi completat cu: "cu excepția agenților publici prevăzuți la articolul (5) lit. a) din Legea 271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice." Argument: Conform prevederilor Legii 271 din 18 decembrie 2008 sunt supuși verificării titularii și candidații la funcțiile de demnitate publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, cu excepția alegerilor parlamentare sau locale, sau indirect, prin numire.</p>	<p>Se acceptă parțial în corespundere cu propunerile CNA</p>	<p>„, în condițiile Legii nr.325 din 23.12.2013 privind evaluarea integrității instituționale”.</p> <p>Se acceptă parțial includerea trimiterii „, în condițiile Legii nr.271 din 18.12.2008 privind verificarea titularilor și candidaților la funcții publice”, deoarece în caz contrar se vor stabili excepții exact de la articolul din această lege care prevede subiecții supuși acestor verificări.</p>
35.	<p>Articolul 26. Înlăturarea riscurilor de corupție în procesul de elaborare a proiectelor</p> <p>Conducătorul entității publice și agenții publici responsabili de elaborarea proiectelor de acte legislative, normative și departamentale sunt obligați să nu admită și să înlăture riscurile regulatorii de corupție, promovarea intereselor private în detrimentul interesului public și prejudicierea intereselor și/sau a interesului public în procesul de elaborare a proiectului.</p>	<p>Guvernul RM</p>	<p>La art. 26, referința la „buna știință” urmează a fi exclusă. Conducătorii entităților publice, chiar și fără bună știință, nu trebuie să admită riscuri de corupție.</p>	<p>Se acceptă propunerile CNA</p>	<p>Se acceptă excluderea sintagmei ”cu bună știință” din art.26, iar în contextul altor obiecții formulate, art.26 urmează să fie redat în felul următor: ”Conducătorul entității publice și agenții publici responsabili de elaborarea proiectelor de acte legislative, normative și departamentale sunt obligați să nu admită și să înlăture factorii ce determină apariția riscurilor de corupție, promovarea intereselor private în detrimentul interesului public și prejudicierea intereselor legitime ale persoanelor și/sau a interesului public în procesul de elaborare a proiectului.”</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
36.	Articolul 27. Managementul riscurilor instituționale de corupție	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 27 - Managementul riscurilor instituționale de corupție în titlul articolului și pe tot parcursul articolului termenul "managementul" va fi înlocuit cu expresia "combaterea și eliminarea".</p> <p>Argument: Termenul management este definit ca și arta de a conduce. Pe când scopul acestui articol este de a combate și elimina corupția.</p>	Nu se acceptă	<p>Nu se acceptă. Managementul într-adevăr este arta de a conduce, iar în contextul art.27 din proiect managementul riscurilor de corupție este arta de a conduce instituția publică prin gestionarea riscurilor de corupție, astfel încât acestea să dispară sau să fie reduse. Conceptul de management al riscurilor, inclusiv de corupție, a fost instituit prin Legea 229/2010 privind controlul financiar public intern (art.10 și 14), precum și prin cadrul normativ secundar: actele CNA, Curții de Conturi și Ministerul Finanțelor. Există metodologii, ghiduri și cursuri naționale și internaționale consacrate subiectului managementului riscurilor de corupție. Astfel, art.10 și 14 din legea 229/2010 prevăd:</p> <p>„Articolul 10. Managementul performanțelor și al riscurilor</p> <p>(1) Managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc obiective și indicatori de performanță pentru activitatea entității publice, fiind responsabili de realizarea acestora.</p> <p>(2) Managerul entității publice și managerii operaționali identifică, evaluează, înregistrează și monitorizează sistematic riscurile ce pot afecta îndeplinirea obiectivelor și realizarea performanțelor planificate și elaborează măsuri de diminuare a probabilității riscurilor și/sau a impactului acestora.”</p> <p>„Articolul 14. Modalități de organizare a sistemului de management financiar și control</p> <p>(2) Managerul entității publice asigură instruirea persoanelor implicate în procesul implementării sistemului de management</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
37.	<p>(2) Entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă (autorii proiectului) au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte legislative și normative (proiectul), cu excepția:</p> <p>b) actelor cu caracter individual de reamieri de cadre;</p> <p>(3) Expertiza anticorupție se efectuează de Centrul Național Anticorupție asupra proiectului definitivat, în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare de către entitățile publice și de consultare a părților interesate în baza Legii privind transparența în procesul decizional. Raportul de expertiză anticorupție prezintă în mod obligatoriu analiza riscurilor de corupere a procesului legislativ, analiza generală și detaliată a riscurilor de corupție ale prevederilor proiectului și concluzia expertului. În cazul în care va promovează interese private contrar interesului public, raportul de expertiză anticorupție poate include informații despre legăturile dintre autorul proiectului și persoanele afiliate organizațiilor comerciale și necomerciale (fondatori, administratori etc.), în cazul în care asemenea</p>	Guvernul RM	<p>La art. 28: Din prevederile art. 28 alin. (2) lit. b) ar rezulta că actele cu caracter individual care nu vizează reamierile de cadre ar urma să fie supuse expertizei anticorupție. Expertizei anticorupție se supun doar actele normative.</p>	Se acceptă propunerile CNA	<p>financiar și control.</p> <p>(3) Sistemul de management financiar și control se organizează prin:</p> <p>k) proceduri anticorupție.”</p> <p>Se acceptă parțial. Din practica expertizei anticorupție s-a identificat că actele cu caracter individual sau de aplicabilitate unică, cum ar fi cele de schimbare a destinației unui teren, scutirea de taxe, crearea unui parc industrial, încheierea parteneriatelor public-privat ș.a. de cele mai dese ori sunt acte cu un potențial de coruptibilitate avansat, promovând interese private, contrar interesului public. Din aceste considerente, din categoria actelor cu caracter individual au fost exceptate expres de la expertiza anticorupție (și nu expertiza juridică) doar actele ce vizează reamierile de cadre, deoarece după conduita preserisă, actele de drept administrativ se clasifică în acte operative, prohibite și permissive, care la rândul lor pot fi atât acte normative cât și acte individuale.</p> <p>În scopul îmbunătățirii redacției articolului 28 din proiect, propunem o nouă formulă textuală a acestui articol, conform redacției de la poziția 38.</p> <p>Nu se acceptă. Nu întotdeauna promovarea interesului privat este contrar interesului public. În alin.(3) la care face trimitere autorul nu ține cont de sintagma „În cazul în care”, ceea ce presupune că nu în toate situațiile promovarea interesului privat este contrar interesului public. În asemenea situații,</p>
			<p>La alin. (3), ultima propoziție pornește de la faptul că interesele private nu pot fi promovate contrar interesului public, fapt conceptual greșit. Interesul privat poate fi și legitim, și poate fi promovat contrar intereselor publice.</p>	<p>Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA</p>	

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	legături au fost stabilite.	3.	4.	5.	6.
			<p>Totodată, se consideră că articolul 28, care se referă la expertiza anticorupție, nu ține de proiectul propus. Regulile de avizare, expertiză a actelor normative, trebuie să se regăsească într-un act legislativ unic – cel care reglementează materia respectivă.</p> <p>Actele legislative și alte acte normative sînt supuse expertizei anticorupție în conformitate cu Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative și Legea nr. 317-XV din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.</p> <p>În scopul creării unui cadru normativ unitar, bazat pe principii unice aplicabile procesului elaborării actelor normative, indiferent de organul emitent, a fost elaborat proiectul legii cu privire la actele normative, care conține și norme privind expertiza anticorupție.</p>	<p>Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA</p>	<p>promovarea interesului privat nici nu va fi considerat un risc, or de cele mai dese ori promovarea interesului privat contribuie la realizarea interesului public, în ansamblu.</p> <p>Nu se acceptă. Expertiza anticorupție asupra proiectelor de acte normative este o măsură de prevenire a corupției prin identificarea riscurilor de corupție care pot apărea în cazul promovării anumitor proiecte de acte legislative și normative de autorii inițiatorilor legislative.</p> <p>Proiectul legii integrității vine să substituie Legea 90/2008 privind prevenirea și combaterea corupției, care la art.5 alin.(1) lit.c) stabilește efectuarea expertizei anticorupție drept una din garanțiile de prevenire a corupției iar art.7 al legii prenotate stabilește procedura de efectuare a expertizei anticorupție. Deși proiectul legii privind actele normative (care se promovează de vreo patru ani) conține prevederi referitoare la expertiza anticorupție, proiectul legii integrității prevede măsurile de integritate care constituie politica anticorupție a statului, iar expertiza anticorupție face parte din aceste măsuri de integritate, or, locul ei aceste în proiectul Legii integrității.</p>
38.	<p>Articolul 28. Expertiza anticorupție (1) Expertiza anticorupție este identificarea riscurilor de corupție care pot apărea în legătură cu promovarea</p>	Deputatul Ion Casian	<p>La art. 28: - alin.(4), considerăm că textul trebuie să fie clar deoarece în redacția autorului reiese că</p>	Se acceptă poziția CNA	<p>Se acceptă, avînd în vedere discuțiile în cadrul Comisiei și corelarea alin.(4) și (6) cu alte alineate, reformularea art.28 după cum urmează:</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>proiectelor de acte legislative și normative de către entitățile publice (riscuri regulatorii de corupție) și elaborarea recomandărilor pentru înlăturarea efectelor acestora. Categoriile de riscuri regulatorii de corupție se referă la: formulări lingvistice, coerența legislativă, transparența și accesul la informații, exercitarea drepturilor și obligațiilor persoanei, exercitarea atribuțiilor autorității publice, mecanisme de control, răspunderea și sancțiuni.</p> <p>(2) Entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă (autorii proiectului) au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte legislative și normative (proiectul), cu excepția:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) documentelor de politici; b) actelor cu caracter individual de remanieri de cadre; c) dispozițiilor Guvernului; d) hotărârilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Președintelui Republicii Moldova; e) tratatelor internaționale, a actelor de acordare a deplinelor puteri și de exprimare a Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional. <p>(3) Expertiza anticorupție se efectuează de Centrul Național Anticorupție asupra proiectului</p>	3.	<p>4.</p> <p>proiectul este remis pentru expertiza anticorupție către CNA doar după ce este definitivat "în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și consultare a părților interesate" atunci când proiectul este unul definitivat, în acest sens deducem că proiectul poate fi expedit în adresa CNA pentru expertiză doar după ce comisia sesizată în fond a adoptat raportul pentru lectura a II-a.</p> <p>- alin.(6), lit.a) noțiunea "după volum" este una interpretabilă deoarece proiectul poate să difere după volum având un volum mai mic (de ex: cu un rând sau o secțiune), sau un volum mai mare (de ex: cu un alineat sau o secțiune). Considerăm că autorul trebuie să precizeze criteriul de apreciere pentru a nu admite tergiversarea nejustificată a procesului legislativ.</p>	5.	<p>6.</p> <p>„Articolul 28. Expertiza anticorupție (1) Expertiza anticorupție este identificarea în proiectele de acte legislative și normative a riscurilor de corupție, a factorilor care le generează și înaintarea recomandărilor pentru înlăturarea lor. Categoriile factorilor care determină apariția riscurilor de corupție se referă la deficiențele proiectului sub aspectul: formulărilor lingvistice, coerenței legislative, transparenței și accesului la informații, exercitării drepturilor și obligațiilor persoanei, exercitării atribuțiilor autorității publice, mecanismelor de control, răspunderii și sancțiunilor.</p> <p>(2) Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, precum și cele care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative (în continuare – autori) au obligația de a supune proiectele expertizei anticorupție, cu excepția următoarelor categorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) documentelor de politici; b) actelor cu caracter individual de remanieri de cadre; c) dispozițiilor Guvernului; d) hotărârilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Președintelui Republicii Moldova; e) tratatelor internaționale, a actelor de acordare a deplinelor puteri și de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional. <p>(3) Expertiza anticorupție asupra proiectelor de acte legislative și normative:</p> <p>- departamentale și interdepartamentale</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>definitivat, în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare de către entitățile publice și de consultare a părților interesate în baza Legii privind transparența în procesul decizional. Raportul de expertiză anticorupție prezintă în mod obligatoriu analiza riscurilor de corupere a procesului legislativ, analiza generală și detaliată a riscurilor de corupție ale prevederilor proiectului și concluzia expertului. În cazul în care va promovează interese private contrar interesului public, raportul de expertiză anticorupție poate include informații despre legăturile dintre autorul proiectului și persoanele afiliate organizațiilor comerciale și necomerciale (fondatori, administratori etc.), în cazul în care asemenea legături au fost stabilite.</p> <p>(4) Termenul de efectuare a expertizei anticorupție este de 10 zile lucrătoare din momentul transmiterii proiectului la Centrul Național Anticorupție. Dacă proiectul este voluminos sau complex, termenul poate fi extins pînă la 30 de zile lucrătoare, fapt despre care este informat autorul proiectului.</p> <p>(5) Expertiza anticorupție se efectuează în baza Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobate de Colegiul Centrului Național Anticorupție, care</p>	3.	4.	5.	6.
					<p>ce țin de ordinea interioară a entităților publice,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special, - ale autorităților administrației publice locale, <p>se efectuează de către autorii acestora în conformitate cu metodologia prevăzută la alin.(10). Centrul Național Anticorupție oferă suport metodologic autorilor în vederea aplicării corecte a metodologiei, la solicitare.</p> <p>(4) Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin.(2) și (3), se efectuează de Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate (în cazul inițiativelor legislative ale Guvernului și a inițierii altor proiecte de acte normative – înainte de a fi supus expertizei juridice, iar în cazul inițiativelor altor autori ai inițiativelor legislative – înainte de înregistrarea proiectului în Parlament).</p> <p>(5) Raportul de expertiză anticorupție prezintă analiza riscurilor de corupere a procesului legislativ, analiza generală și detaliată a riscurilor de corupție ale prevederilor proiectului și concluziile. Raportul de expertiză anticorupție poate include informații despre legăturile dintre autorul proiectului și persoane afiliate organizațiilor comerciale și necomerciale (fondatori, administratori etc.) în cazul în care se constată că proiectul de act normativ promovează interese private contrare interesului public.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2. stabilește obiectivele și etapele efectuării expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, descrierea tipologiei riscurilor regulatorii de corupție și structura detaliată a raportului de expertiză anticorupție. Metodologia de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție</p> <p>(6) Rapoartele de expertiză anticorupție se semnează de către expertul care le-a întocmit, se expediază autorului proiectului și se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.</p>	3.	4.	5.	6.
					<p>(6) Termenul de efectuare a expertizei anticorupție este de 10 zile lucrătoare din momentul transmiterii proiectului la Centrul Național Anticorupție. În cazul proiectelor de acte normative voluminoase sau complexe, termenul de efectuare a expertizei anticorupție poate fi extins până la 30 de zile lucrătoare, cu informarea autorilor.</p> <p>(7) Autorul este obligat să supună proiectul expertizei anticorupție repetate dacă:</p> <p>a) proiectul în redacția propusă pentru adoptare diferă conceptual sau după volum față de redacția proiectului supus anterior expertizei anticorupție iar schimbările din proiect nu s-au datorat constatărilor și recomandărilor raportului de expertiză anticorupție;</p> <p>b) proiectul a fost restituit entității publice ca urmare a instituirii unei legislații noi după alegerile parlamentare generale, a unui nou Guvern sau a schimbării conducerii entității publice autor al proiectului.</p> <p>(8) În cazurile prevăzute la alin.(7) expertiza anticorupție se efectuează în termen de 10 zile lucrătoare.</p> <p>(9) Suplimentar cazurilor în care entitatea publică autor este obligată să solicite efectuarea expertizei anticorupție repetate, autorul este în drept să solicite efectuarea expertizei anticorupție repetate în următoarele cazuri:</p> <p>a) acceptarea de către entitatea publică autor a tuturor obiecțiilor și recomandărilor din raportul de expertiză anticorupție anterior;</p> <p>b) în cadrul unui grup de lucru comun dintre reprezentanții entității publice autor și ai</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
					<p>Centrul Național Anticorupție pentru înlăturarea divergențelor pe marginea proiectului supus expertizei anticorupție, membrii grupului ajung la un numitor comun cu privire la redacția proiectului, astfel încât să fie remediați factorii de risc și riscurile de corupție identificate în raportul de expertiză anticorupție anterior. În cadrul grupului se dezbate opiniile ambelor părți cu fixarea argumentelor și a soluțiilor de compromis într-un proces-verbal;</p> <p>c) proiectul supus expertizei anticorupție nu a fost adoptat timp de un an, iar entitatea publică autor consideră că, între timp, contextul promovării acestuia s-a modificat.</p> <p>(10) Expertiza anticorupție se face în baza Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative aprobate de Colegiul Centrului Național Anticorupție, prin care se stabilesc obiectivele și etapele efectuării expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, descrierea tipologiei factorilor de risc care determină apariția riscurilor de corupție și structura detaliată a raportului de expertiză anticorupție. Metodologia se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.</p> <p>(11) Rapoartele de expertiză anticorupție se semnează de către expertul care le-a întocmit, se expediază entității publice autor al proiectului și se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.”</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
39.		<p>Deputat în Parlament Valeriu Ghileșchi</p>	<p>Articolul 28 - Expertiza anticorupție Articolul 28 se exclude. Argument: Legea nr.780/2001 privind actele legislative prevede expres domeniul expertizei anticorupție. Mai mult, recent Parlamentul a aprobat în prima lectură noul proiect de lege cu privire la actele normative care la articolul 35 prevede modalitatea efectuării expertizei anticorupție. Totodată, tehnica legislativă prevede că reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind într-un singur act normativ. În cazul în care proiectul de act normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține. Dublarea și repetarea aduce doar confuzie.</p>	<p>Nu s-a luat o decizie din lipsa majorității voturilor</p>	<p>Nu se acceptă. Legea integrității reprezintă cadrul general care reunește prevederile de asigurare a integrității prin prevenirea și combaterea corupției care sînt momentan dispersate în diferite legi, fără a exista un concept unitar asupra felului în care se dezvoltă și cultivă integritatea în RM. Mai mult, proiectul vină să înlocuiască Legea 90/2008 privind prevenirea și combaterea corupției, care de asemenea prevede un articol separat consacrat expertizei anticorupție, recunoscând rolul important al acestei în procesul de înlăturare a riscurilor de corupție din proiectele de acte legislative și normative. Astfel, art.7 din Legea 90/2008 prevede: „Articolul 7. Expertiza anticorupție a proiectelor de acte legislative și a proiectelor de acte normative ale Guvernului, evaluarea riscurilor instituționale de corupție (1) Expertiza anticorupție a proiectelor de acte legislative și a proiectelor de acte normative ale Guvernului este obligatorie. (2) Expertiza anticorupție a proiectelor de acte legislative și a proiectelor de acte normative ale Guvernului este un proces de evaluare a corespunderii conținutului lor standardelor anticorupție naționale și internaționale în vederea identificării normelor care favorizează sau pot favoriza corupția și în vederea elaborării de recomandări pentru excluderea efectelor acestora. (3) Expertiza anticorupție a proiectelor de acte legislative și a proiectelor de acte normative ale Guvernului se efectuează în modul stabilit de Guvern, după următoarele</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
					<p>criterii:</p> <p>a) ponderea, în cuprinsul proiectului, și eventualul efect al normelor de trimitere și al normelor de blanșetă;</p> <p>b) nivelul atribuțiilor de reglementare date în competența autorităților administrației publice;</p> <p>c) identificarea conflictelor normelor de drept;</p> <p>d) gradul responsabilităților și atribuțiilor date funcționarilor publici;</p> <p>e) evaluarea procedurilor administrative de control (interior sau ierarhic superior);</p> <p>f) nivelul cerințelor impuse beneficiarilor de anumite drepturi;</p> <p>g) gradul de transparență a funcționării autorităților publice.</p> <p>(4) Evaluarea riscurilor instituționale de corupție se efectuează în modul stabilit de Guvern, care prevede și procesul de identificare a factorilor organizatorici, favorizanți sau capabili de a favoriza corupția, elaborarea de recomandări în vederea excluderii efectelor riscurilor menționate.”</p>
40.	<p>Articolul 29. Evaluarea integrității instituționale, testarea integrității profesionale și cazierul de integritate</p> <p>(1) Evaluarea integrității instituționale este procesul de evaluare externă a riscurilor de corupție din cadrul entităților publice, în vederea identificării riscurilor de corupție cu ajutorul metodelor analitice și practice (testarea integrității profesionale), descrierii factorilor care determină</p>	Guvernul RM	<p>Art. 29 conține prevederi generale referitoare la evaluarea integrității instituționale, testarea integrității profesionale și cazierul de integritate. La art. 29 alin. (1) referința la art. 24 alin. (3) lit. b) este greșită.</p>	Se acceptă înlocuirea trimiterii la art.24 alin.(3) lit.b) cu trimiterea la art.25 alin.(3) lit.b).	Se acceptă înlocuirea trimiterii la art.24 alin.(3) lit.b) cu trimiterea la art.25 alin.(3) lit.b).

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>riscurile identificate și consecințele acestora, precum și oferirii recomandărilor pentru diminuarea lor. Responsabilitatea pentru evaluarea integrității instituționale a entităților publice revine Centrului Național Anticorupție, cu excepțiile prevăzute la art.24 alin.(3) lit.b).</p>	3.	4.	5.	6.
41.	<p>Articolul 29. Evaluarea integrității instituționale, testarea integrității profesionale și cazierul de integritate</p> <p>(3) În cadrul testului de integritate profesională sînt create și aplicate de către testor situații virtuale, simulate, similare celor din activitatea de serviciu, materializate prin operațiuni disimulate, condiționate de activitatea și comportamentul agentului public testat, în vederea urmării pasive și stabilirii reacției și a conduitei acestuia, determinînd astfel gradul de afectare a climatului de integritate instituțională și riscurile de corupție în cadrul entității publice. Agenții publici supuși testării</p> <p>integrității profesionale sînt selectați în mod aleatoriu, în funcție de riscurile de corupție identificate. Activitatea de testare a integrității profesionale este desfășurată sub control judiciar.</p>	<p>Procuratura Generală</p>	<p>Art. 29 din proiectul de lege conține prevederi generale referitor la evaluarea integrității instituționale, testarea integrității profesionale și cazierul de integritate.</p> <p>Conform alin.(3) din acest articol, „(3) ... Agenții publici supuși testării integrității profesionale sunt selectați în mod aleatoriu, în funcție de riscurile de corupție identificate...”</p> <p>Prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 7 din 16 aprilie 2015 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale, unele norme au fost declarate ca fiind neconstituționale.</p> <p>Potrivit acesteia, „primul contact al testatorului cu un agent public în cadrul unei situații simulate ar putea fi justificat numai dacă există motive preliminare, obiective și întemeiate de a se suspecta faptul că un anumit agent public este predispus să comită acte de corupție. Per a contrario, în cazul în care comportamentul</p>	<p>Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederile referitoare la testarea integrității profesionale, în contextul evaluării integrității instituționale este reglementat de o altă lege, intrată în vigoare în noiembrie 2016. Astfel, noua redacție a legii 325/2013 presupune că testarea face parte dintr-un proces mai amplu de evaluare a instituției, aceasta nefiind nici prima, nici unica etapă a acestei evaluări. Astfel, în cadrul primei etape de evaluare a integrității instituționale se acumulează informații care, dacă sînt apreciate de judecătorii specializați ca fiind suficiente pentru existența unei bănueli cu privire la lipsa de integritate în cadrul instituției, autorizează efectuarea testării integrității pe un anumit eșantion, în baza riscurilor identificate. Prin urmare, la judecător se prezintă anumite dovezi care permit autorizarea prealabilă a acțiunilor de testare. Mai mult ca atît, rezultatele testelor se confirmă la judecătorul care le-a autorizat, astfel încît acesta poate să verifice respectarea limitelor și condițiilor în care a autorizat testarea.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			<p>profesional impecabil al unui agent public nu a stîrnit nici o suspiciune cu privire la posibila lui coruptibilitate, nu există nici o necesitate din partea societății să se arunce o umbră generală de suspiciune cu privire la acest agent public doar pentru simplul fapt că entitatea publică în care activează sau alți colegi de ai săi care desfășoară o muncă similară s-ar fi arătat toleranți față de fenomenul corupției.</p> <p>În această ordine de idei, deși testarea integrității profesionale este obiectul de reglementare a unei legi speciale, totuși concluzionăm că prevederile cu caracter general, enunțate supra, de la alin. (3) din art. 29 al proiectului de lege, contravin concluziilor Curții Constituționale și nu asigură „îndeplinirea condițiilor de temeinicie și rezonabilitate, bazate pe criterii obiective sau pe un concept similar, care permite bănuiala că un anumit agent public ar putea fi predispus la un comportament corupțional.” Or, conform acestora, la fața inițială se identifică domeniul vulnerabil sau riscurile de corupție, ca mai apoi agenții publici să fie testați aleatoriu, adică fără ca autoritățile „să facă dovada existenței indiciilor potrivit cărora fapta ar fi fost comisă de către</p>		

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
42.	<p>Articolul 30. Controlul averilor și intereselor personale (7) în cazul în care se constată că agentul public deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori se constată diferențe vădite între veniturile declarate și averea deținută, Centrul Național de Integritate solicită persoanei în cauză informații și dovezi cu privire la justificarea acestei diferențe și are obligația de a o invita pentru a prezenta un punct de vedere în termen de 15 zile de la recepționarea invitației.</p> <p>(8) În cazul în care, după exprimarea verbală sau în scris a punctului de vedere al agentului public invitat sau, în cazul neprezentării acestuia în termen de 15 zile de la confirmarea recepționării invitației, se constată că între averea dobândită pe parcursul exercitării funcției și veniturile obținute în aceeași perioadă este o diferență vădită (substanțială) și deținerea averii este cu caracter nejustificat, Centrul Național de Integritate se adresează instanței de judecată competente pentru dispunerea confiscării averii cu caracter nejustificat.</p>	Guvernul RM	<p>agentul public testat și fără implicarea autorităților statului”.</p> <p>Art. 30 alin. (7) și (8) vin în contradicție cu legea sus-menționată, care reglementează statutul Autorității Naționale de Integritate.</p> <p>Secțiunea a 3-a din capitolul III, care se referă la competențele Centrului Național de Integritate, practic dublează într-o formulă succintă și rezumativă prevederile capitolului IV din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. O asemenea transpunere succintă este nejustificată și periculoasă, deoarece creează premisele aplicării defectuoase a prevederilor legale privind controlul averii și intereselor personale prin oferirea posibilității de interpretare restrictivă (doar în limitele stabilite de proiect) și în beneficiul persoanei controlate a normelor care reglementează procedura de control.</p>	Se acceptă	Se acceptă. Corelarea art.30 cu prevederile Legii 132/2016 și 133/2016 a fost expusă vizavi de obiecția nr.3
43.		Guvernul RM		Nu se acceptă,	Nu se acceptă. Conținutul art.30-31 din Secțiunea 3 din Capitolul III din proiectul Legii integrității într-adevăr redă succint esența atribuțiilor ANI, însă același lucru îl făcea și Legea 90/2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, dar de o manieră mai generală. Proiectul conține prevederi mai detaliate în raport cu legea menționată, iar această redacție va permite o abordare mai comodă pentru orice utilizator pentru a înțelege complex locul și rolul fiecărei autorități cheie în sistemul anticorupție al Republicii Moldova. Totodată, art.30 și 31 trebuie reformulat, pentru asigurarea coerenței cu legislația specială (a se vedea expunerea poziției CNA de la obiecția următoare).
44.	Articolul 32. Verificarea candidaților și titularilor la funcții publice	Deputat în Parlament	Articolul 32 – Verificarea candidaților și titularilor la funcții	Se acceptă parțial, cu excluderea alin. (2) –	Nu se acceptă. Verificarea titularilor și candidaților la funcții publice reprezintă în orice

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>(1) Verificarea candidaților și titularilor la funcții publice se realizează de către Serviciul de Informații și Securitate în cazurile și în modul prevăzut de Legea nr.271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.</p> <p>(2) Numirea candidatului în funcție publică se efectuează doar după verificarea acestuia și emiterea deciziei de compatibilitate cu interesele funcției publice, în conformitate cu prevederile Legii nr.271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.</p> <p>(3) Autoritățile publice competente sînt obligate să inițieze verificarea titularilor și candidaților la funcții publice. Titularii aflați în aceeași funcție sunt verificați cu frecvență de odată la 5 ani.</p> <p>(4) Entitățile publice sînt obligate să informeze Serviciul de Informații și Securitate despre cazurile de încălcare de către titulari și candidați a condițiilor și restricțiilor stabilite de lege pentru ocuparea funcției de agent public, despre factorii de risc deveniți cunoscuți și despre alte împrejurări ce prezintă amenințare pentru interesele securității naționale.</p> <p>(5) Titularii și candidații sînt informați în scris despre inițierea</p>	3.	<p>4.</p> <p>publice Articolul 32 se va exclude. Argument: Consider total inoportună prevederile acestui articol prin care controlul integrității este asigurat și de Serviciul de Informații și Securitate. Un candidat care a câștigat alegerile nu are nevoie de aprobarea sau acceptul SIS-ului pentru a fi numit în funcție. Prin aceste modificări, SIS-ul va deveni un filtru foarte puternic care va putea decide dacă persoana X sau Y poate fi numită sau nu. Totodată, nu este necesară dublarea unor prevederi care deja sunt prevăzute de Legea 271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.</p>	5.	6.
				(5) și menținerea doar a alin. (1).	stat un element important în asigurarea integrității acestora, iar propunerea contravine Legii 271/2008 care reglementează acest aspect. Excluderea acestui articol din proiect nu va afecta fondul problemei cu care autorul amendamentului își exprimă dezacordul, căci verificarea titularilor și candidaților se va realiza oricum în baza legii care este în vigoare – legea 271/2008, la care face referință expresă acest articol. Însă excluderea acestui articol va știrbi din caracterul complex al proiectului de lege cadru ce reunește într-un sistem unic toate politice naționale anticorupție.

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
46.	<p>Articolul 37. Măsuri de asigurare a integrității sectorului privat în relațiile cu sectorul public</p> <p>(2) Responsabilitatea pentru cultivarea climatului de integritate a mediului de afaceri în relațiile cu sectorul public aparține administrației organizațiilor comerciale.</p> <p>(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin.(1) duce la compromiterea climatului de integritate în sectoarele public și privat, la apariția manifestărilor de corupție, afectarea interesului public și atrage răspunderea organizațiilor comerciale și a administrației acestora, iar, după caz, și răspunderea agenților publici, în modul prevăzut de Capitolul VII din prezenta lege.</p>	<p>Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi</p>	<p>Articolul 37 – Măsuri de asigurare a integrității sectorului privat în relațiile cu sectorul public</p> <p>Alineatul (2) și (3) se exclude. Argument: Ambele alineate conțin prevederi inaplicabile și pun povară asigurării climatului de integritate a mediului de afaceri doar pe un singur actor.</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>instituțională propune entităților publice ierarhic superioare sancționarea disciplinară, inclusiv aplicarea sancțiunii de eliberare din funcție a conducătorului entității publice. Termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară curge din momentul primirii propunerii.”</p> <p>Nu se acceptă. Autorul amendamentului a avut în vedere probabil art.37 ce se referă la „măsurile de asigurare a sectorului privat în relațiile cu sectorul public” și nu la „planul de integritate.” Nu este adevărat că alineatele (2) și (3) pun toată povara asigurării climatului de integritate în mediul de afaceri pe un singur actor, deoarece obligații corelative există și în capitolul dedicat integrității publice. La fel ca și în cazul asigurării climatului de integritate instituțională, ca parte a integrității în sectorul public, în care responsabilitatea pentru cultivarea integrității revine conducătorului entității publice, și în cazul sectorului privat responsabilitatea este pusă pe umerii administrației organizației comerciale. Cu titlu de exemplu: în cazul regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici – art.24 din proiect, inclus în secțiunea 2 (Climatul de integritate instituțională) din Capitolul II. Cultivarea integrității în sectorul public – se prevăd măsurile pe care trebuie să le ia atât conducătorul entității publice, cât și agentul public înainte de a părăsi acel loc de muncă, dar această politică nu ar fi eficientă dacă de cealaltă parte, exponenții sectorului</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
47.	<p>Articolul 38. Respectarea restricțiilor și limitărilor foștilor agenți publici</p> <p>Pentru a nu periclită integritatea instituțională a entităților publice, organizațiile comerciale sînt obligate:</p> <p>a) să evite, timp de un an, angajarea persoanei care, pe parcursul ultimului an a activat în cadrul entității publice și a avut, înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu, atribuții directe de supraveghere și control a respectivei organizații comerciale;</p> <p>b) să evite, timp de un an, acordarea imputernicirilor de reprezentare în fața entității publice persoanei care, pe parcursul ultimului an, a activat în cadrul unei asemenea entități.</p>	<p>Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi</p>	<p>Articolul 38 – Respectarea restricțiilor și limitărilor foștilor agenți publici</p> <p>Articolul 38 se exclude.</p> <p>Argument: Acest articol încalcă principiul prezumției nevinovăției. Prin această abordare considerăm că toți agenții publici sunt corupți și activează cu rea-credință. Este dreptul fiecărui cetățean să activeze atât în sectorul privat cât și cel public.</p>	<p>Nu s-a acceptat excluderea art. 38, ci doar a sintagmei „Pentru a nu periclită integritatea instituțională a entităților publice,”</p>	<p>privat nu ar respecta și ei aceste restricții și limitări.</p> <p>Nu se acceptă. Articolul 38 din capitolul V Cultivarea integrității în sectorul privat este corelativ art.24 secțiunea 2 (Climatul de integritate instituțională) din Capitolul II. Cultivarea integrității în sectorul public. Aceste prevederi nu încalcă prezumția nevinovăției, ci este absolut firesc, deoarece manifestările de corupție sînt facilitate prin intermediul persoanelor care se cunosc foarte bine – foștii agenții publici și foștii colegi ai acestora care continuă să activeze în cadrul entității publice. Un exemplu elocvent este că rata cea mai înaltă a avocaților sancționați pentru trafic de influență sînt foștii polițiști, procurori și judecători. În acest sens, art.24 prevede următoarele obligații atît ale agentului public, cît și ale conducătorului la alin.(2) și (3):</p> <p>„(2) Agentul public este obligat să întreprindă următoarele măsuri în vederea asigurării respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare:</p> <p>a) să comunice în termen de trei zile lucrătoare din momentul în care i-au fost aduse la cunoștință oferte pe care are intenția să le accepte, conducătorului entității publice în care activează sau, după caz, conducătorului entității publice superioare sau Autorității Naționale de Integritate, toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte în legătură cu încetarea raporturilor de muncă sau de serviciu, încheierea contractelor comerciale;</p> <p>b) să evite, timp de un an, angajarea în cadrul organizațiilor comerciale dacă a avut</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
					<p>atribuții directe de conducere și de revizie pe parcursul ultimului an de activitate în cadrul entității publice înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu în cadrul acestei entități;</p> <p>c) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu entitatea publică în care acesta a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu în cadrul acestei entități;</p> <p>d) să evite, timp de un an, exercitarea atribuțiilor de reprezentare a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice în care acesta a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu în cadrul acestei entități.</p> <p>(3) Conducătorul entității publice sau a entității publice superioare este obligat să întreprindă următoarele măsuri de asigurare a respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare:</p> <p>a) să dispună acțiunile administrative necesare, timp de un an, de evitare a viitoarelor conflicte de interese în cadrul entității publice în legătură cu comunicarea ofertelor de muncă sau, după caz, de angajare a agentului public în cadrul organizațiilor comerciale, după încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu a acestuia cu entitatea publică;</p> <p>b) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu organizația comercială în care activează persoana care, pe parcursul ultimului an, a fost agent public încadrat în entitatea pe care o conduce, înainte</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
					<p>de a înceta mandatul, raportul de muncă sau de serviciu în entitatea dată;</p> <p>c) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu organizația comercială în care persoanele apropiate persoanei care, pe parcursul ultimului an, a fost agent public încadrat în entitatea pe care o conduce, înainte de a înceta mandatul, raportul de muncă sau de serviciu în entitatea dată, dacă aceste persoane apropiate dețin cote în capitalul social ori lucrează în structuri de conducere sau de revizie;</p> <p>d) să dispună acțiunile administrative necesare, timp de un an, de refuzare a reprezentării intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice pe care o conduce de către persoana care, pe parcursul ultimului an, a fost agent public încadrat în entitatea pe care o conduce, înainte de a înceta mandatul, raportul de muncă sau de serviciu în entitatea dată.”</p>
48.	<p>Articolul 41. Transparența acționariatului, fondatorilor, administratorilor și beneficiarilor efectivi ai organizațiilor comerciale</p> <p>(2) Organizațiile comerciale care au în calitate de fondator, acționar sau deținător al cotelor-părți persoane juridice înregistrate în jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență (inclusiv a structurii acționariatului, fondatorilor, administratorilor etc.), persoane fizice cetățeni ai acestor persoane fizice cetățeni ai acestor persoane fizice și juridice beneficiari efectivi ai cărora sunt alte persoane fizice se înregistrează în Republica Moldova doar în cazul prezentării confirmării scrise a identității beneficiarilor efectivi, în condițiile legislației</p>	Guvernul RM	<p>La art. 41 alin. (2) se recomandă substituirea cuvintelor „pot fi înregistrate” cu cuvintele „pot fi refuzate în înregistrare”, iar cuvintele „doar cu condiția identificării beneficiarilor efectivi” – cu cuvintele „în lipsa identificării beneficiarilor efectivi, în cazurile și condițiile stabilite de lege”.</p> <p>În capitolul VI, art. 44-47 necesită a se lua în considerare că doar faptele care se regăsesc exclusiv în legea penală, contravențională sînt pasibile de răspundere penală și, respectiv,</p>	Se acceptă propunerile CNA	<p>Se acceptă înlocuirea sintagmelor propuse și expunerea alin.(2) al art.41 după cum urmează: ”Organizațiile comerciale care au în calitate de fondator, acționar sau deținător al cotelor-părți persoane juridice înregistrate în jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență (inclusiv a structurii acționariatului, fondatorilor, administratorilor etc.), persoane fizice cetățeni ai acestor persoane fizice și juridice beneficiari efectivi ai acestor persoane fizice și juridice beneficiari efectivi ai cărora sunt alte persoane fizice se înregistrează în Republica Moldova doar în cazul prezentării confirmării scrise a identității beneficiarilor efectivi, în condițiile legislației</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2. fizice și juridice beneficiari efectivi ai cărora sunt alte persoane fizice pot fi înregistrate în Republica Moldova doar cu condiția identificării beneficiarilor efectivi.	3.	4. contravențională.	5.	6. din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.”
49.	<p>Articolul 42. Transparența afacerilor statului cu sectorul privat</p> <p>(2) Statul, autoritățile publice centrale și locale, întreprinderile de stat, municipale sau controlate de acestea (domeniul afacerilor statului) nu pot încheia contracte comerciale cu implicarea altor jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență. Dacă nu există restricția contractuală de subcontractare ulterioară, persoanele fizice sau juridice, rezidente sau nerezidente care au încheiat contracte comerciale în domeniul afacerilor statului au interdicția de subcontractare ulterioară, persoanele fizice sau juridice, rezidente sau nerezidente care au încheiat contracte comerciale în domeniul afacerilor statului au interdicția de subcontractare, indiferent de numărul sub-contractatelor încheiate, cu implicarea persoanelor fizice și juridice prevăzute la art.41 alin.(2) în următorii 5 ani.</p>	Deputatul Ion Casian	La art.42 alin.(2) sintagma ”altor jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență” se substituie cu sintagma ”persoanelor fizice și juridice prevăzute la art.41 alin.(2)”.	Se acceptă, cu expunerea în redacția prezentată de CNA	<p>Se acceptă.</p> <p>„(2) Statul, autoritățile publice centrale și locale, întreprinderile de stat, municipale sau întreprinderile controlate de acestea (domeniul afacerilor statului) nu pot încheia contracte comerciale cu implicarea persoanelor fizice și juridice prevăzute la art.41 alin.(2). Dacă nu există restricția contractuală de subcontractare ulterioară, persoanele fizice sau juridice, rezidente sau nerezidente care au încheiat contracte comerciale în domeniul afacerilor statului au interdicția de subcontractare, indiferent de numărul sub-contractatelor încheiate, cu implicarea persoanelor fizice și juridice prevăzute la art.41 alin.(2) în următorii 5 ani.</p>
50.	<p>Articolul 43. Răspunderea pentru lipsa integrității</p> <p>(1) Integritatea în sectorul public lipsește în cazul nerespectării de către partidele politice și parlamentari a climatului de integritate politică, însă acest nerespectări de către entitățile și agenții publici a climatului de integritate instituțională și a cerințelor de integritate profesională. Integritatea</p>	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 43 – Răspunderea pentru lipsa integrității</p> <p>Alineatul (1) și (2) se exclude.</p> <p>Argument: Este cel puțin comic să afirmi faptul că lipsa integrității în sectorul public este cauzată doar de nerespectarea de către partide și parlamentari a climatului de integritate politică. Cauzele sunt mult</p>	S-a acceptat excluderea a alin. (1) din art. 43.	<p>Nu se acceptă. Poate ar fi comic dacă alin.(1) și (2) s-ar referi la faptul că „lipsa integrității în sectorul public este cauzată doar de nerespectarea de către partide și parlamentari a climatului de integritate politică”, însă acest alineat se referă deopotrivă și la nerespectarea „de către entitățile și agenții publici a climatului de integritate instituțională și a cerințelor de integritate profesională.”, or, Capitolul II: „Cultivarea integrității în sectorul public”</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>în sectorul privat lipsește în cazul nerespectării de către organizațiile comerciale a climatului de integritate a mediului de afaceri în relațiile cu sectorul public și principiile de conduită etică în afaceri.</p> <p>-(2) Lipsa integrității în sectoarele public și privat conduc la săvârșirea actelor de corupție, asimilate corupției și conexe acestora și atrag răspunderea, după caz penală, contravențională, disciplinară sau civilă.</p>	<p>3.</p>	<p>4.</p> <p>și diverse și nu poate fi pus totul pe umerii parlamentarilor. Mai mult, formularea nu corespunde tehnicii legislative.</p>	<p>5.</p>	<p>6.</p> <p>include 2 secțiuni: „1. Climatul de integritate politică” și „2. Climatul de integritate instituțională”. Integritatea politică este precondiția apariției integrității instituțiilor publice, pentru că partidele politice, în funcție de caracterul onest prin care ajung la guvernare, precum și în dependență de etica și integritatea actorilor politici creează instituțiile publice, numesc conducerea acestora iar conducerea – agenții publici care lucrează în aceste entități. Urmează exact proverbul din înțelepciunea populară: peștele de la cap se strică.</p> <p>Alin.(1) mai prevede și „Integritatea în sectorul privat lipsește în cazul nerespectării de către organizațiile comerciale a climatului de integritate a mediului de afaceri în relațiile cu sectorul public și principiile de conduită etică în afaceri.”</p> <p>Prin urmare, excluderea alin.(1) nu este corectă, pentru că se referă la toate cauzele din care nu există integritate – atât în sectorul public, cât și în cel privat. Pe cînd alin.(2) prevede consecința logică a lipsei integrității: săvârșirea actelor de corupție, asimilate corupției și conexe acestora și atrag răspunderea, după caz penală, contravențională, disciplinară sau civilă.</p> <p>Primele două alineate ale art.43 asigură trecerea coerentă la alin.(3) în care se menționează autoritățile responsabile ale statului de constatarea și examinarea manifestărilor de corupție, PA, CNA și ANI.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propunerii, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
51.	<p>Articolul 45. Actele asimilate corupției</p> <p>(1) Actele asimilate corupției reprezintă infracțiuni și contravenții, săvârșite în sectorul public și în cel privat, sancționarea cărora este prevăzută de Codul penal și Codul Contravențional.</p> <p>(2) Sînt infracțiuni următoarele acte asimilate corupției:</p> <ol style="list-style-type: none"> exercitarea atribuțiilor de serviciu în sectorul public în situație de conflict de interese; exercitarea atribuțiilor de serviciu în sfera privată în situație de conflict de interese; abuzul de putere sau abuzul de serviciu (în sfera publică); abuzul de putere sau abuzul de serviciu (în sectorul privat); excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu; neglijența în serviciu; falsificarea rezultatelor votării; obținerea frauduloasă a mijloacelor din fonduri externe; falsul în acte publice; falsul în acte contabile; tănuirea averii și a intereselor personale ale declaranților din sectorul public; tănuirea averii și a intereselor personale ale declaranților din sfera privată; 	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 45 – Acte asimilate corupției</p> <p>Articolul 45 se exclude.</p> <p>Argument: Este inoportună listarea actelor asimilate corupției, dat fiind faptul că articolul 46 definește clar actele conexe actelor de corupție și actelor asimilate corupției.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>S-a decis substituirea în conținutul proiectului sintagma „acte asimilate corupției” cu sintagma „acte conexe corupției”, cu redactarea în acest sens.</p> <p>S-a decis comasarea art. 45 și 46 cu expunerea în redacție nouă:</p> <p>„Articolul 45. Actele conexe corupției</p> <p>(1) Actele conexe corupției reprezintă infracțiuni și contravenții, săvârșite în sectorul public și în cel privat, sancționarea cărora este prevăzută de Codul penal și Codul Contravențional.</p> <p>(2) Sînt infracțiuni următoarele acte conexe, care au fost săvârșite împreună sau în legătură directă cu un act de corupție corupției:</p>	<p>Nu se acceptă. Articolul 44 trece în revista actele clasice de corupție: activă, pasivă, traficul de influență, darea și luarea de mită în sectorul privat. Actele asimilare corupție de la art.45 prevăd formele cele mai apropiate actelor „clasice” de corupție menționate: diversele forme de abuzuri și depășiri din sectoarele public și privat. În Codul penal afit actele zis „clasice”, cît și cele prevăzute în lista celor asimilate sînt incluse în aceeași capitol: XV (pentru sectorul public) și XVI (pentru sectorul privat). Noțiunea de „acte asimilate corupției” în sensul redat în art.45 se regăsește și în legislația României. Cît privește actele conexe actelor de corupție și celor asimilate, indicate la capitolul 46, acestea pot fi absolut orice alte infracțiuni sau contravenții săvârșite împreună sau în legătură cu acestea. Spre exemplu: spălarea banilor proveniți din infracțiuni de corupție (din corupere pasivă sau abuz de serviciu), sau vătămarea corporală gravă a martorului unui act de corupție, în scopul intimidării lui etc.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p>m) îmbogățirea ilicită; n) încălcarea regimului de confidențialitate a informațiilor din declarațiile de avere și interese; o) încălcarea regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau regulilor de acordare a despăgubirii/ indemnizației de asigurare; p) gestiunea defectuoasă sau frauduloasă a băncii; q) obstrucționarea supravegherii bancare....</p>			<p>a) exercitarea atribuțiilor de serviciu în sectorul public în situație de conflict de interese; b) exercitarea atribuțiilor de serviciu în sfera privată în situație de conflict de interese; c) abuzul de putere sau abuzul de serviciu (în sfera publică); d) abuzul de serviciu (în sectorul privat); e) excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu; f) neglijența în serviciu; g) falsificarea rezultatelor votării; h) obținerea frauduloasă a mijloacelor din fonduri externe; i) falsul în acte publice; j) falsul în acte contabile; k) tănuirea averii și a intereselor personale ale</p>	

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
				<p>declarațiilor din sectorul public;</p> <p>l) tăinuirea averii și a intereselor personale ale declaranților din sfera privată;</p> <p>m) îmbogățirea ilicită;</p> <p>n) încălcarea regimului de confidențialitate a informațiilor din declarațiile de avere și interese;</p> <p>o) încălcarea regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau regulilor de acordare a despăgubirii/indemnizației de asigurare;</p> <p>p) gestiunea defectuoasă sau frauduloasă a băncii;</p> <p>q) obstrucționarea supravegherii bancare.</p> <p>(3) Sunt contravenții următoarele acte conexe corupției:</p> <p>a) favoritismul (dacă fapta nu întrunește elementele</p>	

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propunerii, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
				<p>constitutive ale infracțiunii); b) exercitarea atribuțiilor în situație de conflict de interese; c) abuzul de putere sau abuzul de serviciu (cînd nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni); d) excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (atunci cînd nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni); e) excesul de putere privind actele permise; f) încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie, limitărilor publicității; g) încălcarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a</p>	

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
52.	<p>Articolul 45. Actele asimilate corupției</p> <p>(2) Sînt infracțiuni următoarele acte asimilate corupției:</p> <p>d) abuzul de putere sau abuzul de serviciu (în sectorul privat);</p>	Procuratura Generală	<p>La fel, este necesar de menționat că la art. 45 alin. (2) din proiectul Legii, sunt enumerate actele asimilate corupției care constituie infracțiuni, inclusiv „d) abuzul de putere sau abuzul de serviciu (în sectorul privat)”. În redacția acestei litere urmează de exclus cuvintele „abuzul de putere”. Or, în sectorul privat nu există și nici nu poate exista o incriminare a unei astfel de fapte.</p>	<p>raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici (pantuflij);</p> <p>(4) Sunt conexe actelor de corupție și orice alte infracțiuni și/sau contravenții săvârșite împreună sau în legătură directă cu un act de corupție.”</p>	<p>Se acceptă excluderea de la art.45 alin.(2) lit.d) a sintagmei ”abuzul de putere sau”.</p>
53.	<p>Articolul 47. Faptele coruptibile</p> <p>(1) Faptele coruptibile constituie contravenții și abateri disciplinare.</p> <p>(2) Sînt contravenții următoarele fapte coruptibile:</p> <p>a) neluarea măsurilor de asigurare a integrității în cadrul entităților publice;</p>	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 47 – Fapte coruptibile</p> <p>Articolul 47 se exclude.</p> <p>Argument: Nu există noțiunea de fapte coruptibile. Există persoane coruptibile, dar nu fapte. Dicționarul explicativ al limbii române menționează expres că adjectivul "coruptibil" se utilizează doar la descrierea</p>	<p>Nu se acceptă</p>	<p>Se acceptă parțial reformularea alin.(1) și începutului alin.(2) după cum urmează:</p> <p>(1) Faptele coruptibile atrag răspundere contravențională sau disciplinară.</p> <p>(2) Faptele coruptibile care atrag răspundere contravențională sînt:</p> <p>a)...(după text).</p> <p>În Legea 90/2008 pe care o abroga proiectul erau prevăzute „faptele de comportamebt</p>

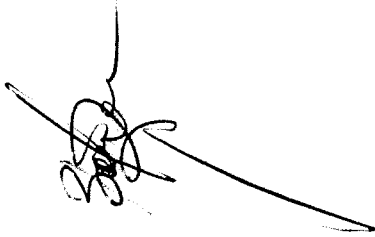
Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>b) tănuirea unui act de corupție ori a unui act asimilat corupției sau neluarea măsurilor de rigoare;</p> <p>c) încălcarea regulilor de inițiere și desfășurare a procedurilor de achiziții publice;</p> <p>d) neasigurarea măsurilor de protecție a funcționarului public;</p> <p>e) încălcarea regulilor de depunere a declarației de avere și interese personale;</p> <p>f) nedeclararea sau nesoluționarea conflictului de interese;</p> <p>g) refuzul de conformare deciziei de soluționare a conflictului de interese....</p>	<p>3.</p>	<p>4.</p> <p>persoanelor și nu a faptelor.</p>	<p>5.</p>	<p>6.</p> <p>corupțional”. Temenul „corupțional” nu există în limba română, reprezentând o calchiere din rusă a termenului „корупционный”. Astfel noțiunea veche a fost înlocuită cu una nouă, mai simplă și corectă din punct de vedere al exprimării în limba română.</p>
54.	<p>Articolul 48. Înlăturarea consecințelor actelor de corupție, asimilate corupției, conexe acestora și ale faptelor coruptibile, repararea prejudiciului</p> <p>(1) În cazul săvârșirii actelor de corupție, asimilate corupției și conexe acestora, bunurile, serviciile, privilegiile sau avantajele necuvenite transmise pentru a determina comiterea infracțiunii sau pentru a-l răsplăti pe infractor ori bunurile, serviciile, privilegiile sau avantajele necuvenite dobândite prin săvârșirea infracțiunii, dacă nu sînt restituite persoanei vătămate, în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia, se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc,</p>	<p>Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi</p>	<p>Articolul 48 – Înlăturarea consecințelor actelor de corupție, asimilate corupției, conexe acestora și ale faptelor coruptibile, repararea prejudiciului</p> <p>Articolul 48 se exclude. Argument: Susțin poziția Guvernului la acest articol. Conceptual, prevederile acestui articol contravin Constituției Republicii Moldova și Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.</p>	<p>Nu se acceptă amendamentul.</p> <p>Totodată, s-a decis ca în alin. (1) al art. 48 cuvintele „echivalentului lor în bani” de substituit cu cuvintele „contravalorii”</p>	<p>Nu se acceptă. Poziția Guvernului nu a fost de excludere a întregului articol, iar obiecțiile acestuia au fost luate în calcul la reformularea articolului respectiv.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2. condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani. În toate cazurile, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie.....	3.	4.	5.	6.
55.	<p>Articolul 48. Înălțurarea consecințelor actelor de corupție, asimilate corupției, conexe acestora și ale faptelor coruptibile, repararea prejudiciului (2) Înregistrarea organizației comerciale cu încălcarea prevederilor art.41 alin.(2) atrage lichidarea acesteia cu radierea din Registrul de Stat și răspunderea disciplinară a registratorului, dacă acesta nu a luat măsurile necesare în vederea identificării beneficiarilor efectivi.</p>	Guvernul RM	<p>La art. 48: Alin. (2) este conceptual inacceptabil, deoarece contravine Constituției Republicii Moldova și Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale de a lichida în toate cazurile organizațiile comerciale, mai ales pentru încălcări comise de către organul de înregistrare. Se observă că pentru înregistrarea defectuoasă este responsabilă autoritatea publică, agentul public care exercită o astfel de funcție publică. La alin. (3) urmează a se ține cont de faptul că nu întotdeauna este în interesul statului ca actele juridice invocate să fie lovite de nulitate. De asemenea, nu toate actele juridice afectate de un act de corupție sau asimilat corupției sînt ilegale sau sînt realizate cu participațunea beneficiarului actului public. La alin. (4) este total inacceptabil de a sancționa cu nulitatea actele încheiate de către persoanele prevăzute la art. 41 alin. (2) în cazul rapoartelor private.</p>	Se acceptă propunerile CNA	<p>Se acceptă parțial. Art.41 alin.(2) stabilește obligația ca "Organizațiile comerciale care au în calitate de fondator, acționar sau deținător al cotelor-părți persoane juridice înregistrate în jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență (inclusiv a structurii acționarului, fondatorilor, administratorilor etc.), persoane fizice cetățeni ai acestor jurisdicții, precum și alte persoane fizice și juridice beneficiari efectivi ai cărora sunt alte persoane fizice pot fi înregistrate în Republica Moldova doar cu condiția identificării beneficiarilor efectivi." Prin urmare, dacă în momentul înregistrării această informație este tănuită – consecința radierii reprezintă o măsură firească de prevenire a corupției. Pentru comparație, în alte state, încălcarea acestei obligații la înregistrare atrage sancționarea penală cu amendă a persoanei juridice și cu radierea ei aplicată ca măsură complementară de pedeapsă. Autorul obiecției nu explică în ce parte și din ce considerente este neconstituțională prevederea în cauză și de ce contravine Convenției Europene pentru Drepturile Omului. Totodată, proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, care explică raționamentul normelor în cauză, iar comisia constituită în acest sens pe lângă ministerul economiei nu a avut obiecții.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
56.	<p>Articolul 51. Controlul asupra executării legii</p> <p>Controlul asupra executării prezentei legi revine Centrului Național Anticorupție și Centrului Național de Integritate.</p>	<p>Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi</p>	<p>Articolul 51 – Controlul asupra executării legii</p> <p>Articolul 51 se exclude.</p> <p>Argument: Acest articol este contrar tehnicii legislative. Nu există prevederi care ar permite stabilirea controlului asupra executării legii. Astfel de formulări sunt utilizate de Guvern la stabilirea controlului asupra executării hotărârilor de Guvern.</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Totodată, se propune la art. 48 alin. (2) de expus în redacție nouă: „Înregistrarea organizației comerciale cu încălcarea prevederilor art.41 alin.(2) atrage lichidarea acesteia cu radierea din Registrul de Stat și răspunderea disciplinară a registratorului. Lichidarea și radierea din Registrul de Stat al organizațiilor comerciale are loc și în cazul în care informația despre identitatea beneficiarilor efectivi prezentată la înregistrare în conformitate cu art. 41 alin. (2) este incorectă sau falsă.”</p> <p>La alin. (4) la final de completat cu textul „cu excepția cazurilor în care anularea acestora ar aduce daune interesului public”.</p> <p>Nu se acceptă. Prevederi identice s-au folosit și în alte legi adoptate de legislativul din care face parte autorul amendamentului, spre exemplu:</p> <p>1. Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>Capitolul V "CONTROLUL ASUPRA EXECUTĂRII LEGII ȘI RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA PREVEDERILOR ACESTEIA"</p> <p>Articolul 22. Autoritatea responsabilă de exercitarea controlului asupra executării prezentei legi</p> <p>(1) <u>Autoritatea Națională de Integritate exercită controlul asupra executării prezentei legi.</u></p> <p>(2) Modul de organizare și funcționare a Autorității Naționale de Integritate este reglementat de Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propunerii, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
					<p>Dar se regăsește și în alte legi:</p> <p>Art.39 din Legea 59/2012 privind activitatea specială de investigații prevede: (1) <u>Controlul asupra executării prezentei legi se efectuează de către procurorii ierarhic superiori.</u></p> <p>În Legea salarizării 849/2002 prevede în art.38:</p> <p>Articolul 38. Controlul asupra executării prezentei legi</p> <p>Controlul asupra executării în unități a prezentei legi revine:</p> <p>a) organelor de stat pentru muncă;</p> <p>b) organelor de control financiar;</p> <p>c) organelor ce reprezintă interesele salariaților și ale angajatorilor.</p> <p>Prevederi formulate exact după aceeași tehnică legislativă se regăsesc și în alte legi.</p> <p>Se acceptă excluderea alin.(1) al art.52. Astfel, prevederile proiectului urmează să intre în vigoare în momentul publicării în Monitorul Oficial.</p> <p>Totodată se propune de completat art. 52 cu un alineat nou cu următorul text:</p> <p>„(1) <i>Prezenta lege intră în vigoare în momentul publicării. Prevederile art.13 alin.(2) lit.b)-f) se vor aplica până la implementarea depunerii electronice a declarațiilor de avere și interese personale.</i>”</p> <p>Se acceptă parțial obiecția expusă, în partea ce ține de regulile de tehnică legislativă, însă nu și</p>
57.	<p>Articolul 52. Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 august 2016.</p>	Guvernul Republicii Moldova	<p>Din considerentul că procedura adoptării proiectului propus necesită o perioadă mai îndelungată de timp, la art. 52, care prevede intrarea legii în vigoare la data de 1 august 2016, termenul respectiv urmează a fi reexaminat.</p> <p>Proiectul necesită reexaminare conceptuală și definitivare conform regulilor tehnicii legislative.</p>	Se acceptă	

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
58.		Deputatul Ion Casian	La art.52 alin.(1), sintagma "1 ianuarie 2018 când se va implementa depunerea electronică" se substituie cu sintagma "implementarea depunerii electronice".	Se acceptă	<p>în partea de revizuire conceptuală, din motivele expuse în sinteză.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Obiecția rezultă dintr-o eroare tehnică. Anterior, a fost acceptată următoarea formulare a alin.(1) al art.52, care nu include trimiterea la 1 ianuarie 2018:</p> <p><i>„Prezenta lege intră în vigoare în momentul publicării. Prevederile art.13 alin.(2) lit.b)-f) se vor aplica până la implementarea depunerii electronice a declarațiilor de avere și interese personale.”</i></p>

Roman BOTAN
Președintele Comisiei